

5 ДЕКЕМВРИ 2011 г.

ПРЕСУДА

**ПРИМЕНА НА ВРЕМЕНАТА СПОГОДБА ОД 13 СЕПТЕМВРИ 1995 г.
(ПОРАНЕШНА ЈУГОСЛОВЕНСКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА против ГРЦИЈА)**

СОДРЖИНА

	Ставови
ХРОНОЛОГИЈА НА ПОСТАПКАТА	1-14
I. ВОВЕД	15-22
II. НАДЛЕЖНОСТА НА СУДОТ И ДОПУШТЕНОСТА НА ТУЖБАТА	23-61

1. Дали спорот е исклучен од надлежноста на Судот според условите од членот 21, став 2 од Времената спогодба толкувано заедно со член 5, став 1	28-38
2. Дали спорот е во врска со однесувањето на НАТО или неговите држави-членки и дали одлуката на Судот би можела да влијае врз нивните права и обврски	39-44
3. Дали пресудата на Судот ќе може делотворно да се примени	45-54
4. Дали пресудата на Судот би значела вмешување во тековните дипломатски преговори	55-60
5. Заклучок во врска со надлежноста на Судот во однос на предметниот спор и допуштеноста на тужбата	61
III. ДАЛИ ТУЖЕНАТА СТРАНА ЈА ПРЕКРШИЛА ОБВРСКАТА СПОРЕД ЧЛЕНОТ 11, СТАВ 1 ОД ВРЕМЕНАТА СПОГОДБА	62-113
1. Обврската на Тужената страна според членот 11, став 1 од Времената спогодба да не се противи на приемот на Тужителот во НАТО	67-83
А. Значењето на првата клаузула од членот 11, став 1 од Времената Спогодба	67-71
Б. Дали Тужената страна „се противела“ на пристапувањето на Тужителот во НАТО	72-83
2. Дејствувањето на втората клаузула од членот 11, став 1 од Времената спогодба	84-103
3. Членот 22 од Времената спогодба	104-112
4. Заклучок во врска со тоа дали Тужената страна го прекршила членот 11, став 1 од Времената спогодба	113
IV. ДОПОЛНИТЕЛНИ ОПРАВДУВАЊА НА КОИ СЕ ПОВИКУВА ТУЖЕНАТА СТРАНА	114-164
1. Аргументите на Страните во однос на дополнителните оправдувања на Тужената страна	115-122
А. Аргументите на Страните во однос на <i>exceptio non adimpleti contractus</i>	115-117
Б. Аргументите на Страните во однос на одговор на материјалната повреда	118-119
В. Аргументите на Страните во однос на против-мерките	120-122
2. Наводите на Тужената страна според кои Тужителот не ги исполнил своите обврски според Времената спогодба	123-160
А. Наводното прекршување од страна на Тужителот на втората клаузула од членот 11, став 1	124-126
Б. Наводите за прекршување од страна на Тужителот на членот 5, став 1	127-138
В. Наводите за прекршување од страна на Тужителот на членот 6, став 2	139-142

Г. Наводите за прекршување од страна на Тужителот на членот 7, став 1	143-147
Д. Наводите за прекршување од страна на Тужителот на членот 7, став 2	148-153
Ѓ. Наводите за прекршување од страна на Тужителот на членот 7, став 3	154-160
3. Заклучоци во врска со дополнителните оправдувања на Тужената страна	161-164
А. Заклучок во врска со <i>exsertio non adimpleti contractus</i>	161
Б. Заклучок во врска со одговорот на материјална повреда	162-163
В. Заклучок во однос на против-мерките	164-165
V. ЛЕКОВИ	167-169
ОПЕРАТИВНА КЛАУЗУЛА	170

МЕЃУНАРОДЕН СУД НА ПРАВДАТА

2011 година

2011
5 декември
Општа листа
Бр. 142

5 декември 2011 година

ПРИМЕНА НА ВРЕМЕНАТА СПОГОДБА ОД 13 СЕПТЕМВРИ 1995 г. (ПОРАНЕШНА ЈУГОСЛОВЕНСКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА против ГРЦИЈА)

Историски контекст и настанокот на спорот.

Распад на Социјалистичка Федеративна Република Југославија - На 30 јули 1992 г. Тужителот поднесува барање за членство во Обединетите нации - Тужената страна се спротивставува на приемот на Тужителот - Резолуција 817(1992) на Советот за безбедност - Тужителот примен во членство на Обединетите нации под привремената референца „поранешна југословенска Република Македонија“ - Времената спогодба од 13 септември 1995 г. - Кандидатурата на Тужителот за членство во НАТО се разгледува на Самитот во Букурешт на 2 и 3 април 2008 г. - Тужителот не добива покана да започне разговори за пристапување кон НАТО.

*

Надлежноста на Судот и допуштеноста на Тужбата.

Опфат на спорот - членот 21, став 2 од Времената спогодба, како основа за надлежноста на Судот.

Првиот приговор на Тужената страна за надлежноста - Тврдење дека спорот е исклучен од надлежноста на Судот според членот 21, став 2 - Членот 21, став 2 ги исклучува спорите во

однос на разликата околу конечното име - Споровите во однос на обврската на Тужената страна според членот 11, став 1 се во надлежност на Судот- Приговорот не се прифаќа.

Вториот приговор на Тужената страна во однос на надлежноста - Тврдење дека спорот е поврзан со однесување кое му се припишува на НАТО и на неговите држави-членки - Тужителот има за цел да го оспори однесувањето на Тужената страна, а не одлуката на НАТО - Нема потреба да се утврдува одговорноста на НАТО или неговите држави-членки - Начелото на Монетарно злато не е релевантно - Приговорот не се прифаќа.

Првиот приговор на Тужената страна за допуштеноста на Тужбата – Тврдење дека пресудата не би можела делотворно да се примени - Барањата на Тужителот се во врска со однесувањето на Тужената страна - Двете Страни ќе можат делотворно да ја спроведат пресудата - Приговорот не се прифаќа.

Вториот приговор на Тужената страна во однос на допуштеноста на Тужбата - Тврдење дека пресудата на Судот би значело вмешување во тековните дипломатски преговори - Решавањето на спорови од страна на Судот не е некомпатибилно со дипломатски преговори - Приговорот не се прифаќа.

Судот е надлежен - Тужбата е допуштена.

*

Правната заснованост на случајот.

Тврдење на Тужителот дека Тужената страна не ја исполнила обврската според членот 11, став 1 од Времената спогодба.

Значењето на првата клаузула од членот 11, став 1 - Страните немале намера да го исклучат НАТО од опфатот на таа одредба - Дали Тужената страна „се противела“ на приемот на Тужителот во НАТО - Решавањето на разликата околу името бил „одлучувачки критериум“ за Тужената страна за да го прифати зачленувањето на Тужителот во НАТО - Тужената страна се противела на приемот на Тужителот во НАТО.

Дејствувањето на втората клаузула од членот 11, став 1- Вообичаеното значење на употребените термини - Значењето на изразот „ако и само во случај“ - Значењето на изразот „и се обраќаат .... . различно одошто во параграфот 2 на Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност“ - Времената спогодба од Тужителот не бара да ја користи привремената референца во своите односи со Тужената страна - Нема никакви ограничувања во однос на практиката на Тужителот себеси да се именува со своето уставно име - Толкување поддржано од предметот и целта на Времената спогодба - Последователната практика на Страните во спроведувањето на Времената спогодба - Не е дозволено противење врз основа на тоа што Тужителот во одредена организација себеси се именува со своето уставно име - Нема потреба да се разгледуваат подготвителните нацрт одредби или дополнителните докази во однос на употребата на уставното име на Тужителот - Тужената страна нема право според втората клаузула од членот 11, став 1 да се противи на зачленувањето на Тужителот во НАТО.

Тврдење на Тужената страна дека секое противење на членството на Тужителот во НАТО е оправдано според членот 22 од Времената спогодба - Толкување на Тужената страна на членот 22 - Во Северноатлантскиот договор нема барање кое ја обврзува Тужената страна да се противи

на приемот на Тужителот во НАТО - Обидот на Тужената страна да се повика на членот 22 е неуспешен.

Тужената страна не ја исполнила својата обврска според членот 11, став 1.

*

Дополнителни оправдувања на кои се повикува Тужената страна.

Excepcio non adimpleti contractus - Одговор на материјална повреда на договор - Против-мерки - Одредени минимални услови заеднички за сите три аргументи.

Наводите на Тужената страна дека Тужителот не ги исполнил своите обврски според Времената спогодба - Тужителот не ја прекришил втората клаузула од членот 11, став 1- Наводно прекришување од страна на Тужителот на членот 5, став 1- Обврска да се преговара во добра верба - Тужената страна не успеала да докаже дека Тужителот ја прекришил својата обврска од членот 5, став 1- Тужителот не го прекришил членот 6, став 2 со кој се забранува вмешување во внатрешните работи на Тужената страна - Тужителот не го прекришил членот 7, став 1 со кој се бара Тужителот да преземе делотворни мерки за забрана на непријателски активност и пропаганда од агенции контролирани од државата - Наводно прекришување од страна на Тужителот на членот 7, став 2 - Еден случај во 2004 г., во кој Тужителот истакнал симбол забранет со членот 7, став 2 - Тужителот не го прекришил членот 7, став 3, во однос на постапката што треба да се спроведе во случај кога симболите кои претставуваат дел од историското или културно наследство на една од Страните се користат од другата Страна.

Заклучоци во врска со дополнителните оправдувања на кои се повикува Тужената страна - Условите кои Тужената страна тврди дека се неопходни за примената на excepcio не се исполнети - Нема потреба Судот да утврдува дали таквата доктрина претставува дел од современото меѓународно право - Одговор на материјална повреда - Истакнувањето на симбол во 2004 г. не може да се смета за материјална повреда во рамките на значењето на членот 60 од Виенската конвенција од 1969 г. - Тужената страна не докажала дека нејзиното однесување во 2008 г. е одговор на прекришувањето од 2004 г. - Против-мерки - Тужителот престанал да го прекришува членот 7, став 2 во 2004 г. - Противењето на Тужената страна не може да се оправда како против-мерка - Дополнителните оправдувања поднесени од Тужената страна не се основани.

*

Времената спогодба пропишува обврска за двете Страни да преговараат во добра верба за да ја разрешат разликата околу името.

*

Лекови

Декларацијата дека Тужената страна не ја исполнила својата обврска кон Тужителот според членот 11, став 1 од Времената спогодба претставува (соодветен надомест) достаточен лек - Не е потребно на Тужената страна да ѝ се нареди во иднина да се воздржува од било какво однесување со кое би ја прекришила нејзината обврска според членот 11, став 1.

ПРЕСУДА

Присутни: Претседател ОВАДА, Потпретседател ТОМКА; Судии КОРОМА, СИМА, АБРАХАМ, КИТ, СЕПУЛВЕДА-АМОР, БЕНУНА, СКОТНИКОВ, КАНКАДО ТРИНДАДЕ, ЈУСУФ, ГРИНВУД, КСЈУЕ, ДОНАХЈУ; Ад-хок судии РУКУНАС, ВУКАС; Регистрар КУВРЕР.

Во предметот во врска со примената на Времената спогодба од 13 септември 1995 г.

меѓу

поранешна Југословенска Република Македонија,

застапувана од

Н.Е. г-дин Никола Попоски, Министер за надворешни работи на поранешна југословенска Република Македонија,

Н.Е. г-дин Антонио Милошоски, Претседател на Комисијата за надворешни работи на Собранието на поранешна југословенска Република Македонија,

како Застапници;

Н.Е.г-дин Никола Димитров, Амбасадор на поранешна југословенска Република Македонија во Кралството Холандија,

како Ко-застапник;

Г-дин Филип Сендс, професор по право, Универзитетски колеџ Лондон, адвокат, Matrix Chambers, Лондон,

Г-дин Шон Д. Марфи, професор по право на Институтот Патриша Робертс Харис, Универзитет Џорџ Вашингтон,

Г-ѓа Женевјев Бастид-Бурдо, професор по право, Универзитет Париз, Пантеон- Сорбона,

Г-дин Пјер Клајн, професор по меѓународно право, Директор на Центарот за меѓународно право, Универзитет Брисел,

Г-ѓа БLINE Ниграли, адвокат, Matrix Chambers, Лондон

како правни застапници;

Г-дин Сашо Георгиевски, професор по право, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје,

Г-дин Тони Дескоски, професор по право, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје,

Г-дин Игор Цундев, Амбасадор, Државен советник, Министерство за надворешни работи на поранешна југословенска Република Македонија,

Г-дин Горан Стевчевски, Државен советник, Директорат за меѓународно право, Министерство за надворешни работи на поранешна Југословенска Република Македонија,

Г-ѓа Елизабета Ѓорѓиева, Ополномоштен министер, Заменик шеф на Мисијата на поранешна југословенска Република Македонија при Европската унија,

Г-ѓа Александра Миовска, Раководител на Сектор, Кабинет на Министерот за надворешни работи на поранешна југословенска Република Македонија,

како советници;

Г-дин Миле Прангоски, соработник, Кабинет на Министерот за надворешни работи на поранешна југословенска Република Македонија,

Г-дин Реми Рејхолд, соработник, Matrix Chambers, Лондон,

Како соработници;

Г-ѓа Елена Бочева, Трет секретар, Амбасада на поранешната југословенска Република Македонија при Кралството Холандија,

како офицер за врска со Меѓународниот суд на правдата;

Г-дин Илија Касапоски, обезбедување на Министерот за надворешни работи на поранешна југословенска Република Македонија

и

Хеленската Република,

застапувана од

Н.Е. г-дин Џорџ Саваидес, Амбасадор на Грција,

Г-ѓа Марија Телалијан, Правен советник, Раководител на Одделението за јавно меѓународно право при Правниот сектор, Министерство за надворешни работи на Грција

како Застапници:

Г-дин Жорж Аби-Сааб, почесен професор по меѓународно право, До-дипломски институт за меѓународни студии, Женева, член на Институтот за меѓународно право,

Г-дин Џејмс Крофорд, S.C., F.B.A., професор по меѓународно право- Хјуел професура, Универзитет Кембриџ, член на Институтот за меѓународно право,

Г-дин Ален Пеле, професор по меѓународно право, Универзитет Париз Ouest, Nanterre-La Defense, член и поранешен Претседател на Комисијата за меѓународно право, придружен член на Институтот за меѓународно право,

Г-дин Мајкл Рајсман, Myres S. McDougal професор по меѓународно право, Правен Факултет Јејл член на Институтот за меѓународно право,

Како виши правни застапници и адвокати;

Г-дин Аргирос Фатурос, почесен професор по меѓународно право, Универзитет Атина,
член на Институтот за меѓународно право,

Г-дин Линос-Александар Сицилијанос, професор по меѓународно право, Универзитет Атина,

Г-дин Евангелос Кофос, поранешен Министер-советник, Министерство за надворешни
работи на Грција, експерт за балкански прашања,

како Правни застапници;

Г-дин Том Грант, научен соработник, Лаутерпакт Центар за меѓународно право,
Универзитет Кембриџ,

Г-дин Александрос Колиопулос, помошник правен советник, Одделение за јавно
меѓународно право при Правниот сектор, Министерство за надворешни работи на Грција

Г-дин Мајкл Стелакатос-Ловердос, помошник правен советник,
Одделение за јавно меѓународно право при Правниот сектор, Министерство за
надворешни работи на Грција

Г-ѓа Алина Мирон, соработник, Centre de droit international de Nanterre (CEDIN),
Универзитет Париз Ouest, Nanterre-La Defense

како Советници;

Н.Е. г-дин Јоанис Економидес, Амбасадор на Грција во Кралството Холандија,

Г-ѓа Александра Пападопулу, Ополномоштен министер, Шеф на грчката Канцеларија за
врски во Скопје,

Г-дин Ефстатиос Паизис Параделис, Прв советник, Амбасада на Грција во Кралството
Холандија,

Г-дин Елиас Кастанас, помошник правен советник, Одделение за јавно меѓународно право
при Правниот сектор, Министерство за надворешни работи на Грција

Г-дин Константинос Коделас, Секретар при Амбасадата,

како дипломатски советници;

Г-дин Јоанис Коровилас, Аташе при Амбасадата,

Г-дин Космас Триантафилидис, Аташе при Амбасадата,

како административен персонал,

СУДОТ,

во состав наведен погоре,

по заседавањето,

ја донесува следнава Пресуда:

1. На 17 ноември 2008 год., поранешната југословенска Република Македонија (во натамошниот текст „Тужителот“) при Регистратот на Судот поднесе Тужба, покренувајќи постапка против Хеленската Република (во натамошниот текст „Тужената страна“) за спор во врска со толкувањето и примената на Времената спогодба потпишана од Страните на 13 септември 1995 г., која стапила во сила на 13 октомври 1995 г. (во натамошниот текст „Времена спогодба“). Конкретно, Тужителот бараше

„да се утврди прекршување од Тужената страна на нејзините правни обврски кои произлегуваат од членот 11, став 1 од Времената спогодба и да се обезбеди Тужената страна да се придржува кон своите обврски кои произлегуваат од членот 11 од Времената спогодба во однос на поканите или барањата кои можат да му бидат упатени или да бидат поднесени од страна на Тужителот за членство во НАТО или во било која друга меѓународна, мултилатерална или регионална организација или институција чија членка е Тужената страна.“

2. Во својата Тужба, Тужителот, упатувајќи на членот 36, став 1 од Статутот, се потпира на членот 21, став 2 од Времената спогодба за да ја утврди надлежноста на Судот.

3. Во согласност со членот 40, став 2 од Статутот, Регистратот на Судот Тужбата ја достави на Владата на Тужената страна; а во согласност со ставот 3 од тој член, за Тужбата беа известени сите држави кои во овој случај имаат право да се изјаснат пред Судот.

4. Со оглед на тоа што Судот во својот состав нема судии кои се државјани на било која од Страните, секоја Страна го искористи правото кое го има според членот 31, став 3 од Статутот и одбра свој ад-хок судија во овој предмет. Тужителот го избра г-дин Будислав Вукас, а Тужената страна го избра г-дин Емануел Рукунас.

5. Со Наредба од 20 јануари 2009 г., Судот ги утврди 20 јули 2009 г. и 20 јануари 2010 г., следствено како рокови за поднесување на Меморандумот од страна на Тужителот и Против-меморандумот од Тужената страна. Тужителот го поднесе Меморандумот во вака определениот рок.

6. Со писмо од 5 август 2009 г., Тужената страна изјави дека според нејзиното мислење „Судот очигледно нема надлежност да решава за барањата на Тужителот во овој случај“, но истовремено го извести Судот дека наместо да поднесе прелиминарни приговори според членот 79 од Правилата на Судот, Тужената страна ќе се осврне на „прашањата во однос на надлежноста, заедно со прашањата за правната заснованост.“ Регистратот веднаш му достави на Тужителот копија од ова писмо.

Тужената страна го поднесе Против-меморандумот, кој се осврнува на прашањата во однос на надлежноста и допуштеноста, како и во однос на правната заснованост на случајот, во рокот пропишан со Наредбата на Судот од 20 јануари 2009 г.

7. На состанокот свикан од Претседателот на Судот со претставниците на Страните на 9 март 2010 г., Ко-застапникот на Тужителот истакна дека неговата Влада би сакала да одговори на Против-Меморандумот на Тужената страна, вклучително и на приговорите во однос на надлежноста и допуштеноста содржани во истиот, доставувајќи Одговор. На истиот состанок, Застапникот на

Тужената страна изјави дека нејзината Влада нема приговор за да се овозможи ова право, доколку Тужената страна ќе може да достави Против-одговор.

8. Со Наредба од 12 март 2010 г., Судот дозволи Тужителот да достави Одговор, а Тужената страна да поднесе Против-одговор и ги определи 9 јуни 2010 г. и 27 октомври 2010 г. како рокови за доставување на овие поднесоци. Одговорот и Против-одговорот беа доставени во рамките на вака пропишаните рокови.

9. Во согласност со членот 53, став 2 од Правилата на Судот, откако ги утврди ставовите на Страните, Судот одлучи примероците од поднесоците и приложените документи да бидат достапни на јавноста со започнувањето на усната расправа.

10. Усната расправа се одржа од 21 до 30 март 2011 г., при што Судот ги слушна усните аргументи и одговори од:

За Тужителот: г-дин Антонио Милошоски,
Г-дин Филип Сендс,
г-дин Шон Марфи,
Г-дин Пјер Клајн,
Г-ѓа Женевјев Бастид-Бурдо,
г-дин Никола Димитров

за Тужената страна: г-ѓа Марија Телалијан,
г-дин Жорж Саваидес,
Г-дин Жорж Аби-Сааб,
Г-дин Мајкл Рејсман,
Г-дин Ален Пеле,
г-дин Џејмс Крофорд.

11. На усната расправа, Член на Судот упати прашање до Тужената страна, на кое беше одговорено писмено, во рокот определен од Претседателот во согласност со членот 61, став 4 од Правилата на Судот. Во согласност со членот 72 од Правилата на Судот, Тужителот достави коментари на писмениот одговор кој го даде Тужената страна.

*

12. Во Тужбата, Тужителот ги изнесе следниве барања:

„Тужителот бара од Судот:

(i) да пресуди и да утврди дека Тужената страна, преку своите државни органи и претставници, ги прекршила своите обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба;

(ii) да нареди Тужената страна веднаш да ги преземе сите неопходни чекори за да се придржува кон своите обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба и да престане и да прекине со противење на било кој начин, директно или индиректно, на членството на Тужителот во Северно-Атлантската Договорна Организација и/или во било кои други „меѓународни, мултилатерални и регионални организации и институции“ во кои членува Тужената страна, во околности во кои, во таквите организации или институции, на Тужителот ќе му се обраќаат како што е предвиденото во став 2 од Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации.“

13. Во писмената постапка, Страните се произнесоа со следниве барања:

Од името на Владата на Тужителот,

Во Меморандумот:

„Врз основа на доказите и правните аргументи изнесени во овој Меморандум, Тужителот

бара од Судот,

(i) да пресуди и да утврди дека Тужената страна, преку своите државни органи и претставници, ги прекршила своите обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба; и

(ii) да нареди Тужената страна веднаш да ги преземе сите неопходни чекори за да се придржува кон своите обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба и да престане и да прекине со противење на било кој начин, директно или индиректно, на членството на Тужителот во Северно-Атлантската Договорна Организација и/или во било кои други „меѓународни, мултилатерални и регионални организации и институции“ во кои членува Тужената страна, во околности во кои, во таквите организации или институции, на Тужителот ќе му се обраќаат како што е предвиденото во став 2 од Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации.“

Во Одговорот:

„Врз основа на доказите и правните аргументи изнесени во овој Одговор, Тужителот

бара од Судот,

(i) да ги одбие приговорите на Тужената страна во однос на надлежноста на Судот и во однос на допуштеноста на барањата на Тужителот;

(ii) да пресуди и да утврди дека Тужената страна, преку своите државни органи и претставници, ги прекршила своите обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба; и

(iii) да нареди Тужената страна веднаш да ги преземе сите неопходни чекори за да се придржува кон своите обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба и да престане и да прекине со противење на било кој начин, директно или индиректно, на членството на Тужителот во Северно-Атлантската Договорна Организација и/или во било кои други „меѓународни, мултилатерални и регионални организации и институции“ во членува Тужената страна, во околности во кои, во таквите организации или институции, на Тужителот ќе му се обраќаат како што е предвиденото во став 2 од Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации.“

Од името на Владата на Тужената страна,

Во Против-Меморандумот и во Против-Одговорот:

„Врз основа на претходните докази и правни аргументи, Тужената страна, Хеленската Република, бара од Судот да пресуди и да утврди:

(i) дека спорот покренат од ПЈРМ¹ пред Судот не спаѓа во надлежност на Судот и дека барањата на ПЈРМ се недопуштени;

(ii) во случај Судот да утврди дека има надлежност и дека барањата се допуштени, да утврди дека барањата на ПЈРМ се неосновани.“

14. Во усната постапка, Страните се произнесоа со следниве барања:

Од името на Владата на Тужителот,

на усната расправа одржана на 28 март 2011 г.:

„Врз основа на доказите и правните аргументи изнесени во неговите писмени и усмени поднесоци, Тужителот бара Судот:

(i) да ги одбие приговорите на Тужената страна во однос на надлежноста на Судот и во однос на допуштеноста на барањата на Тужителот;

(ii) да пресуди и да утврди дека Тужената страна, преку своите државни органи и претставници, ги прекршила своите обврски од член 11, став 1 од Времената спогодба; и

(iii) да нареди Тужената страна веднаш да ги преземе сите неопходни чекори за да се придржува кон своите обврски од член 11, став 1 од Времената спогодба и да престане и да прекине со противење на било кој начин, директно или индиректно, на членството на Тужителот во Северно-Атлантската Договорна Организација и/или во било кои други „меѓународни, мултилатерални и регионални организации и институции“ во кои членува Тужената страна, во околности во кои, во таквите организации или институции, на Тужителот ќе му се обраќаат како што е предвидено во став 2 од Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации.“

Од името на Владата на Тужената страна,

на усната расправа одржана на 30 март 2011 г.:

„Врз основа на претходните докази и правни аргументи, Тужената страна, Хеленската Република, бара од Судот да пресуди и да утврди:

(i) дека спорот покренат од Тужителот пред Судот не спаѓа во надлежност на Судот и дека барањата на Тужителот се недопуштени;

(ii) во случај Судот да утврди дека има надлежност и дека барањата се допуштени, Судот да утврди дека барањата на Тужителот се неосновани.“

*
* *

---

¹ Тужената страна ја користи кратенката „ПЈРМ“ за да го ослови Тужителот.

I. ВОБЕД

15. Пред 1991 г., Социјалистичка Федеративна Република Југославија ја сочинуваа шест републики, вклучувајќи ја и „Социјалистичка Република Македонија“. За време на распадот на Југославија, Собранието на Социјалистичка Република Македонија (на 25 јануари 1991 г.) усвои „Декларација за сувереност на Социјалистичка Република Македонија“, со која се потврдува суверенитетот и правото на самоопределување. На 7 јуни 1991 г., Собранието на Социјалистичка Република Македонија донесе амандман на Уставот, со кој името „Социјалистичка Република Македонија“ се менува во „Република Македонија“. Собранието потоа донесе Декларација со која се прогласува суверенитетот и независноста на новата држава и со која се бара нејзино меѓународно признавање.

16. На 30 јули 1992 г., Тужителот поднесе барање за членство во Обединетите нации. На 25 јануари 1993 год., Тужената страна изјави дека се противи на приемот на Тужителот, а меѓу другото и заради тоа што Тужителот се именува себеси како „Република Македонија“. Тужената страна објасни дека нејзиното противење, *меѓу другото*, се заснова на нејзиното гледиште дека терминот „Македонија“ упатува на географски регион во Југоисточна Европа, кој вклучува значаен дел од територијата и населението на Тужената страна и на одредени трети држави. Тужената страна натаму изјави дека веднаш штом се најде решение за овие прашања, повеќе нема да се противи на приемот на Тужителот во Обединетите нации. Тужената страна исто така се противела, врз слични основи, и на признавањето на Тужителот од страна на државите-членки на Европската заедница.

17. На 7 април 1993 год., во согласност со членот 4, став 2 од Повелбата, Советот за безбедност усвои Резолуција 817(1993) во однос на „барањето за прием во Обединетите нации“ на Тужителот. Во оваа Резолуција, забележувајќи дека се појавила „разлика околу името на (Тужителот), што треба да се реши со цел да се зачуваат мирот и добрососедските односи во регионот“, Советот за безбедност:

“1. *Ги поттикнува (а)* страните да продолжат да соработуваат со ко-претседателот на Постојаниот комитет на Меѓународната конференција за поранешна Југославија за да дојде до брзо разрешување на нивната разлика;

2. *Му препорачува (а)* на Генералното собрание државата, чие барање е содржано во документот S/25147 да биде примена во членство на Обединетите нации, и на таа држава за сите потреби во рамките на Обединетите нации привремено да ѝ се обраќаат со „поранешна југословенска Република Македонија“, сè додека не се реши разликата која се појави околу името на државата.“

3. *Бара (Побара)* Генералниот секретар да го извести Советот за безбедност за резултатите од иницијативата преземена од страна на ко-претседателот на Постојаниот комитет на Меѓународната конференција на поранешна Југославија.“

18. На 8 април 1993 г., Тужителот е примен во членство на Обединетите нации, откако Генералното собрание, на препорака на Советот за безбедност, ја донесе Резолуцијата A/RES/47/225. На 18 јуни 1993 г., со оглед на отсутното на решение за разликата околу името, Советот за безбедност ја усвои Резолуцијата 845(1993) во која ги повикува двете Страни „да продолжат со нивните напори под закрилата на Генералниот секретар за постигнување брзо решавање на преостанатите прашања меѓу нив.“ Иако Страните стапиле во преговори за таа цел, овие преговори сè уште не довеле до заемно прифатливо решение за прашањето на името.

19. По приемот во членство на Обединетите нации, Тужителот се зачленил во најразлични специјализирани агенции во системот на Обединетите нации. Сепак, напорите на Тужителот да се

приклучи кон неколку други меѓународни организации и институции вон системот на Обединетите нации, а во кои членува Тужената страна, не биле успешни. На 16 февруари 1994 г., Тужената страна вовела трговски рестрикции против Тужителот.

20. Во светлината на таквите настани, на 13 септември 1995 г., Страните ја потпишале Времената спогодба, која предвидува воспоставување на дипломатски односи меѓу нив и која содржи одредби за останатите поврзани прашања. Во Времената спогодба, Тужителот е ословен како „Втората страна“, а Тужената страна е ословена како „Прва страна“, за да се одбегне користење на било кое спорно име. Според членот 5 од оваа Спогодба, Страните

„се согласуваат (се согласија) да ги продолжат преговорите под надзор на Генералниот секретар на Обединетите нации, предвидени со Резолуцијата 845(1993) со намера за постигнување согласност за разликата опишана во таа Резолуција и со Резолуцијата 817(1993).“

21. Во Времената спогодба, Страните исто така се осврнуваат на пристапувањето и членството на Тужителот во меѓународните организации и институции каде членува Тужената страна. Во врска со ова, членот 11, став 1 од Времената спогодба предвидува дека:

„По стапувањето во сила на оваа Времена спогодба, Првата страна се согласува да не се противи на пристапувањето или полноправното зачленување на Втората страна во меѓународни, мултилатерални и регионални организации и институции на кои Првата Страна е член, но Првата Страна го зачувува правото да се противи на какво било членство наведено погоре ако и само во случај² да Втората Страна е ословувана во таквите организации и институции различно одошто во параграфот 2 на Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации.“ (United Nations Treaty Series (UNTS), Vol. 1891, стр. 7; оригинал на англиски јазик.)

22. Во периодот по донесувањето на Времената спогодба, Тужителот се стекнал со членство во поголем број на меѓународни организации, каде веќе членувала Тужената страна. На покана на Северно-Атлантската Договорна Организација, во 1995 г., Тужителот се приклучил кон Програмата Партнерство за Мир на оваа Организација (програма со која се унапредува соработката меѓу НАТО и земјите Партнери) и во 1999 г., Тужителот се приклучува и кон Акциониот план за членство на оваа Организација (преку кој им се помага на потенцијалните земји членки на НАТО). Кандидатурата за членство во НАТО на Тужителот била разгледувана на состанокот на државите-членки на НАТО во Букурешт (во натамошниот текст “Самитот во Букурешт“) на 2 и 3 април 1008 г., но Тужителот не бил поканет да започне разговори за пристапување кон оваа Организација. Во Коминикето издадено на крајот од Самитот се вели дека на Тужителот ќе му се упати покана за членство „веднаш штом се постигне заемно прифатливо решение за прашањето на името.“

II. НАДЛЕЖНОСТА НА СУДОТ И ДОПУШТЕНОСТА НА ТУЖБАТА

23. Во овој предмет, Тужителот тврди дека Тужената страна го прекршила членот 11, став 1 од Времената спогодба. Тужената страна не се согласува со ваквото тврдење и во однос на фактите и

---

² Во француската верзија на Времена спогодба објавена во Договорите на Обединетите нации изразот „ако и само во случај“ е преведен само со сврзникот “si” (ако). За целите на оваа Пресуда, Судот, во францускиот текст ќе го користи изразот „si et dans la mesure ou“ (ако и до степенот до кој), што е подоследен превод на оригиналниот текст на англиски јазик.

во однос на правните аспекти, т.е. во однос на значењето, опфатот и дејствието кое го произведуваат одредените одредби на Времената спогодба. Според мислењето на Судот, ова е спорот кој Тужителот го изнел пред Судот и следствено ова е спорот во однос на кој треба да се определи надлежноста на Судот.

24. Тужителот, како основа за надлежноста на Судот, се повикува на членот 21, став 2 од Времената спогодба, кој гласи:

„Секоја разлика или недоразбирање кое ќе се појави меѓу страните во врска со толкувањето на оваа Времена спогодба може да се достави од која и да е од страните до Меѓународниот суд на правдата, освен разликата посочена во членот 5, параграф 1.“

25. Како што е веќе кажано (види став 6 погоре), Тужената страна го информираше Судот дека наместо да изнесе приговор според членот 79 од Правилата на Судот, Тужената страна ќе се осврне на прашањата на надлежност и допуштеност, заедно со прашањата за правната заснованост на овој спор. Судот се осврнува на овие прашања во првиот дел од оваа Пресуда.

26. Тужената страна тврди дека Судот нема надлежност да го разгледува предметниот случај и дека Тужбата е недопуштена, врз основа на следниве причини. Прво, Тужената страна тврди дека спорот се однесува на разликата околу името на Тужителот спомената во членот 5, став 1 од Времената Спогодба и дека следствено, тој е исклучен од надлежноста на Судот врз основа на исклучокот предвиден во членот 21, став 2. Второ, Тужената страна тврди дека спорот е поврзан со однесување кое му се припишува на НАТО и неговите држави-членки, што не подлежи на надлежноста на Судот во предметниот случај. Трето, Тужената страна тврди дека Пресудата на Судот во предметниот случај не би можела делотворно да се спроведе, затоа што не би можела да има било какво влијание врз приемот на Тужителот во НАТО или во други меѓународни, мултилатерални и регионални организации или институции. Четврто, Тужената страна тврди дека спроведувањето на надлежноста од страна на Судот би преставувало вмешување во тековните дипломатски преговори предвидени од Советот за безбедност во однос на разликата за името и дека следствено тоа би било некомпатибилно со судската функција на Судот.

27. Натаму, Тужената страна првично тврдеше дека нејзиното дејствување не може да биде опфатено со надлежноста на Судот со оглед на тоа што таа не прекршила ниту една одредба од Времената спогодба поради примената на одредбите од членот 22 од истата, а кој член, според Тужената страна, ги става во наредена положба обврските кои било која Страна кон Времената спогодба може да ги има според билатералните или мултилатерални договори со други држави или меѓународни организации. Затоа, според гледиштето на Тужената страна, нејзиното наводно однесување не би можело да претставува причина за било каков спор меѓу Страните. Судот сепак забележува дека во текот на постапката, во својата одбрана Тужената страна своите аргументи ги концентрира на членот 22, во однос на правната заснованост. Следствено, Судот ќе се осврне на членот 22, доколку и кога ќе се осврне на правната заснованост на случајот.

1. Дали спорот е исклучен од надлежноста на Судот според условите од членот 21, став 2 од Времената спогодба во врска со членот 5, став 1

28. Членот 21, став 2 од Времената спогодба (види став 24 погоре) предвидува дека: секоја „разлика или недоразбирање“ во врска со „толкувањето или примената“ на Времена спогодба спаѓа во надлежност на Судот, со исклучок на „разликата“ од членот 5, став 1, од Времената спогодба кој гласи:

„ Страните се согласуваат да ги продолжат преговорите под покровителство на Генералниот секретар на Обединетите нации, предвидени со Резолуцијата 845(1993) со намера за постигнување согласност во врска разликата опишана во таа Резолуција и со Резолуцијата 817(1993).“

29. Во однос на оваа разлика, како што е наведено погоре, Резолуцијата 817, во став 3 од преамбулата упатува на тоа дека „се појави разлика околу името на државата, што треба да се реши во интерес на одржувањето на мирољубивите и добрососедски односи во регионот“. Резолуцијата „*Ги поттикнува (а)* страните да продолжат да соработуваат со ко-претседателот на Постојаниот комитет на Меѓународната конференција за поранешна Југославија за да дојде до брзо надминување на нивната разлика.“ (оперативен став 1)

30. По оваа Резолуција, Советот за безбедност ја усвоил Резолуцијата 845, на 18 јуни 1993 год, која повикувајќи се на Резолуцијата 817 (1993) исто така „ги повикува двете Страни да продолжат со нивните напори под закрилата на Генералниот секретар за да постигнат брзо решавање на преостанатите прашања меѓу нив.“

*

31. Според првиот приговор на Тужената страна во однос на надлежноста на Судот, овој спор меѓу Страните се однесува на разликата околу името на Тужителот, која е исклучена од надлежноста на Судот, врз основа на одредбите од членот 21, став 2, толкувано во корелација со членот 5, став 1. Тужената страна смета дека овој исклучок е сеопфатен и дека од надлежноста на Судот се исклучени не само било какви спорови во однос на конечното решавање на разликата околу името, туку и „било кој спор чие решавање, директно или имплицитно, би прејудиирало решение за разликата околу името.“

32. Тужената страна смета дека Судот не може да ги разгледува барањата на Тужителот без истовремено да се произнесе во однос на прашањето на нерешавање на разликата за името, бидејќи тоа би била единствената причина врз основа на која Тужената страна би се противела на приемот на Тужителот во НАТО. Тужената страна исто така тврди дека Судот не може да пресуди по прашањето на наводното кршење од страна на Тужената страна на членот 11, став 1, без при тоа да не пресуди клучно и за разликата околу името, со што Судот „би ставил крај на била каква мотивација на Тужителот да преговара за решавање на разликата, како што се бара со Времената спогодба и од Советот за безбедност.“

На крајот, Тужената страна тврди дека самите формулации употребени во Декларацијата од Самитот во Букурешт и во последователните изјави на НАТО покажуваат дека главната причина за одлуката на НАТО да ја одложи постапката за пристапување на Тужителот била разликата околу името. Затоа што, според тврдењата на Тужената страна, се применува исклучокот предвиден во членот 21, став 2 од Времената спогодба.

33. Од своја страна, Тужителот ги изнесува аргументите дека предметот на овој спор не се однесува - ниту директно, ниту индиректно - на разликата од членот 5, став 1 од Времената спогодба. Тужителот не се согласува со широкото толкување на Тужената страна на исклучокот содржан во членот 21, став 2, сметајќи дека тоа би било спротивно на самата цел на Времената спогодба и дека членот 11, став 1 би бил анулиран доколку се прифатат аргументите на Тужената страна. Тужителот смета дека предметниот спор не бара од Судот да ја реши или да изрази било какво мислење за разликата околу името од членот 5, став 1 и затоа истиот не може да се исклучи од надлежноста на Судот врз основа на член 21, став 2. Тужителот исто така тврди дека изјавите на НАТО по Самитот во Букурешт во кои се вели дека на Тужителот ќе му се упати покана за членство штом ќе се најде

решение за прашањето на името не го трансформираат предметниот спор пред Судот во спор за името.

*

34. Судот смета дека широкото толкување од Тужената страна на исклучокот содржан во членот 21, став 2 не може да се прифати. Таа одредба од надлежноста на Судот исклучува само еден вид на спор, имено спорот во однос на разликата од членот 5, став 1. Со оглед на тоа што членот 5, став 1 го дефинира карактерот на таа разлика упатувајќи на Резолуциите 817 и 845 (1993) на Советот за безбедност, токму тие Резолуции мораат да се разгледаат за да се утврди што Страните сакале да исклучат од надлежноста на Судот.

35. Резолуциите 817 и 845 (1993) прават разлика меѓу името на Тужителот, во однос на кое во истите се прифаќа дека постои разлика меѓу Страните, кои се повикуваат да ја решат таквата разлика преку преговори (во натамошниот текст „конечно име“) и привремената референца со која ќе му се обраќаат на Тужителот за сите цели во рамките на Обединетите нации, сè до решавањето на таа разлика. Во Времената спогодба се прифаќа истиот природ и истиот природ се применува во однос на барањата за членство и членството на Тужителот во други меѓународни организации. Така, членот 5, став 1 од Времената спогодба бара Страните да преговараат во однос на разликата за дефинитивното име на Тужителот, додека членот 11, став 1 врз Тужената страна наметнува обврска истата да не се противи на барањето за членство и членството на Тужителот во меѓународни организации, освен доколку во предметната организација на Тужителот му се обраќаат поинаку од она што е предвидено во Резолуција 817(1993). Судот смета дека од текстот на членот 21, став 2 и членот 5, став 1 од Времената спогодба сосема јасно произлегува дека „разликата“ на која и двата члена упатуваат и која Страните сакаат да ја исклучат од надлежноста на Судот се однесува на разликата околу дефинитивното име на Тужителот, и дека таа разлика не се однесува на спорови во однос на обврската на Тужената страна според членот 11, став 1. Доколку Страните имале намера на Судот да му доделат само ограничена надлежност, како што тврди Тужената страна, тие можеле експлицитно да го исклучат предметот на членот 11, став 1 од надлежноста доделена со членот 21, став 2.

36. Не само што вообичаеното значење на текстот на членот 21, став 2 од Времената спогодба не обезбедува поддршка на широкото толкување на кое инсистира Тужената страна, туку и целта на Времената спогодба во целост исто така не оди во прилог на таквото толкување. Според мислењето на Судот, една од главните цели кои лежат во основа на Времената спогодба е да се стабилизираат односите меѓу Страните сè до решавањето на разликата околу името. Резултатот на широкото толкување на исклучокот предвиден во членот 21, став 2 од Времената спогодба на кое инсистира Тужената страна, би бил неможноста на Судот да разгледува и решава многу спорови во однос на толкувањето или спроведувањето на самата Времена спогодба. Како таква, разликата околу името може, до одредена мерка, да е поврзана со споровите кои Страните евентуално би можеле да ги имаат во однос на толкувањето или примената на Времената спогодба.

37. Фактот дека постои врска меѓу спорот изнесен пред Судот и разликата околу името не е доволен за да се отстрани таквиот спор од надлежноста на Судот. Прашањето на наводното кршење на обврската предвидена во членот 11, став 1 е одвоено од прашањето за тоа за кое име треба да се постигне согласност на крајот од преговорите меѓу Страните под покровителство на Обединетите нации. Само доколку од Судот се бараше да ја реши конкретно разликата околу името, или да даде мислење за ова конкретно прашање, тогаш би можел да се примени исклучокот од членот 21, став 2. Ова не е ситуацијата која е пред Судот во предметниот случај. Исклучокот содржан во членот 21, став 2 следствено не е применлив во предметниот спор меѓу Страните кој се однесува на наводите на Тужителот според кои Тужената страна ја прекршила својата обврска според членот 11, став 1 од Времената спогодба, како и оправдувањата кои ги нуди Тужената страна.

38. Следствено, не се прифаќа приговорот на Тужената страна во однос на надлежноста на Судот, а заснован на исклучокот предвиден во членот 21, став 2 од Времената спогодба.

2. Дали спорот е во врска со однесувањето на НАТО или неговите држави-членки и дали одлуката на Судот би можела да влијае врз нивните права и обврски

39. Изнесувајќи приговор во однос на надлежноста на Судот во предметниот случај и допуштеноста на Тужбата, Тужената страна тврди дека предметот на Тужбата е поврзан со однесување на НАТО и останатите негови држави-членки, затоа што одлуката да се одложи упатувањето покана на Тужителот да се приклучи кон Организацијата била колективна одлука која НАТО „едногласно“ ја донел на Самитот во Букурешт и не претставува индивидуална или автономна одлука на Тужената страна. Така се изнесува аргументот дека дејствието против кое е поднесена Тужбата е акт кој му се припишува на НАТО во целина, а не само на Тужената страна. Натаму, според мислењето на Тужената страна, дури и доколку одлуката да се одложи приемот на Тужителот во НАТО би можела да се припише на Тужената страна, Судот не би можел да решава по тоа прашања без при тоа да одлучува и за одговорноста на НАТО или на неговите останати држави-членки, врз кои Судот нема надлежност. Следствено, Тужената страна смета дека интересите на трета страна би го претставувале предметот на било која одлука која Судот би ја донел. Тужената страна натаму тврди дека, во согласност со прецедентото право донесено во однос на начелото на *Монетарното злато*, Судот „нема да ја спроведе својата надлежност кога правните интереси на отсутна трета страна го претставуваат „самиот предмет“ на надлежноста.“

40. Тужителот, од своја страна, го изнесува аргументот дека Тужбата директно е поврзана само и само со однесувањето на Тужителот, а не со одлука на НАТО или дејствијата на останатите држави-членки на НАТО. Тужителот тврди дека однесувањето на Тужената страна е одвоено од било каква одлука на НАТО. Тужителот тврди дека нема потреба Судот да се произнесе со било какво мислење за законитоста на одлуката на НАТО да ја одложи поканата за членство на Тужителот во Алијансата.

*

41. За да го разгледа приговорот на Тужената страна, Судот мора да го разгледа конкретниот предмет на Тужбата. Тужителот тврди дека „Тужената страна, преку нејзините органи и претставници, ги прекршила своите обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба“ и бара од Судот да донесе одлука по тоа прашање и да ѝ нареди на Тужената страна „да ги преземе сите неопходни чекори за да се придржува кон своите обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба.“

42. Според содржината на Тужбата, барањето на Тужителот се потпира само на тврдењето дека Тужената страна ја прекршила својата обврска од членот 11, став 1 од Времената спогодба, а кое тврдење е поврзано конкретно со однесувањето на Тужената страна, без оглед на последиците кои таквото однесување би можело да ги произведе во однос на конкретната конечна одлука на одредена организација за членството на Тужителот. Судот забележува дека Тужителот го оспорува однесувањето на Тужената страна во периодот пред донесувањето на одлуката на крајот од Самитот во Букурешт, а не самата одлука. Прашањето пред Судот не е дали одлуката на НАТО може да ѝ се припише на Тужената страна, напротив прашањето е дали Тужената страна ја прекршила Времената спогодба како резултат на нејзиното сопствено однесување. Ништо што е содржано во Тужбата пред

Судот не може да се толкува како барање до Судот да донесе одлука за тоа дали НАТО законски постапило одложувајќи ја поканата за членство на Тужителот. Затоа, за разлика од она што го тврди Тужената страна, спорот не е поврзан со однесувањето на НАТО или на државите-членки на НАТО, туку се е поврзан само со однесувањето на Тужената страна.

43. Исто така, нема потреба Судот да утврдува одговорност на НАТО или на неговите држави-членки за да го оцени однесувањето на Тужената страна. Во врска со ова, погрешен е аргументот на Тужената страна дека правата и интересите на трети страни (кои таа ги идентификува како НАТО и/или државите-членки на НАТО) би го претставувало предметот на било каква одлука која Судот би можел да ја донесе, од што би требало да произлезе дека Судот треба да одбие да го разгледува случајот, следејќи го начелото утврдено во случајот на *Монетарно злато отстрането од Рим во 1943 г.* Предметниот случај се разликува од случајот на *Монетарно злато*, со оглед на тоа што однесувањето на Тужената страна може да се оцени независно од одлуката на НАТО, додека правата и обврските на НАТО и на неговите држави-членки, освен Грција, не го претставуваат предметот на одлуката на Судот за правната заснованост на случајот, (*Монетарно злато отстрането од Рим во 1943 г. (Италија против Франција; Обединетото кралство и Соединетите Американски Држави) Прелиминарно прашање, Пресуда, Извештаи на МСП 1954, стр. 19; Источен Тимор (Португалија против Австралија) Пресуда, Извештаи на МСП 1995 г., стр. 105, став 34*); ниту пак оценувањето на нивната одговорност би претставувало „предуслов за утврдување на одговорноста“ на Тужената страна. (*Одредено фосфатно земјиште во Науру (Науру против Австралија) Прелиминарни приговори, Пресуда, Извештаи на МСП 1992, стр. 261, став 55*). Затоа, Судот смета дека однесувањето кое е предмет на Тужбата е наводното противење на Тужената страна на приемот на Тужителот во НАТО и дека во однос на правната заснованост, Судот ќе треба да одлучува само за тоа дали или не таквото однесување покажува дека Тужената страна не ги исполнила своите обврски според Времената спогодба, без оглед на конечната одлука на НАТО во однос на барањето за членство на Тужителот.

44. Следствено, Судот утврдува дека не може да се прифати приговорот на Тужената страна заснован на аргументот дека спорот е поврзан со однесување кое му се припишува на НАТО и неговите држави-членки или дека НАТО и неговите држави-членки се неизбежните трети страни кои не се присутни пред Судот.

3. Дали Пресудата на Судот ќе може делотворно да се примени

45. Тужената страна го изнесува аргументот дека одлуката на Судот во предметниот случај не би можела да произведе било какво дејствие, затоа што со пресудата на Судот не би можела да се поништи или да се измени одлуката на НАТО, ниту да се сменат условите за прием содржани во истата. Тужената страна натаму тврди дека дури и Судот да пресуди во корист на Тужителот, неговата пресуда не би произвела никакви практични последици во однос на приемот на Тужителот во НАТО. Следствено, Тужената страна тврди дека Судот треба да одбие да ја спроведе својата надлежност, а со цел да го зачува интегритетот на својата судска функција.

46. Тужителот од своја страна тврди дека бара од Судот да утврди дека со своето однесување Тужената страна ја прекршила Времената спогодба, што според Тужителот претставува легитимно барање во судска постапка. Тужителот го изнесува аргументот дека „само со една искривена презентација на суштината на Тужбата, Тужената страна би можела да тврди дека пресудата на Судот не би можела да има конкретен ефект“ Наспроти тоа, Тужителот тврди дека пресудата на Судот би имала конкретно правно дејствие и дека конкретно истата „би резултирала со тоа што државата-кандидат уште еднаш би ја ставила во позиција на кандидат за членство во НАТО, без да

рескира повторно да биде блокирана со противење засновано на причини кои не се предвидени со Времената спогодба.“ (подвлечено во оригиналниот текст).

*

47. Како што е утврдено со прецедентното право на Судот, суштински елемент потребен за соодветно извршување на судската функција на Судот се состои од тоа што одлуките на Судот „мораат да произведат одредена практична последица во смисла на тоа дека (тие) можат да влијаат врз постоечките законските права или обврски на страните, со што се отстранува несигурноста во нивните правни односи.“ (*Северен Камерун (Камерун против Обединетото Кралство), Прелиминарни приговори, Пресуда, Извештаи на МСП 1963, стр. 34*).

48. Во овој предмет, Судот потсетува дека во своите завршни излагања, Тужителот бара од Судот,

(i) да ги одбие приговорите на Тужената страна во однос на надлежноста на Судот;

(ii) да пресуди и да утврди дека Тужената страна, преку своите државни органи и претставници, ги прекршила своите обврски од член 11, став 1 од Времената спогодба; и

(iii) да нареди Тужената страна веднаш да ги преземе сите неопходни чекори за да се придржува кон своите обврски од член 11, став 1 од Времената спогодба и да престане и да прекине со противење на било кој начин, директно или индиректно, на членството на Тужителот во Северно-Атлантската Договорна Организација и/или во било кои други „меѓународни, мултилатерални и регионални организации и институции“ во кои членува Тужената страна, во околности во кои, во таквите организации или институции, на Тужителот ќе му се обраќаат како што е предвидено во став 2 од Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации.“

49. Тужителот бара од Судот да утврди дека Тужената страна ги прекршила своите обврски според членот 11, став 1 од Времената спогодба. Од прецедентното право на Судот и на неговиот претходник јасно произлегува дека „Судот може, во соодветниот случај, да донесе деклараторна пресуда“ (*Северен Камерун (Камерун против Обединетото Кралство), Прелиминарни приговори, Пресуда, Извештаи на МСП 1963 год, стр. 37*). Целта на таквата деклараторна пресуда „е да обезбеди прифаќање на одредена правна состојба, еднаш за секогаш и со обврзувачка сила во односите меѓу Страните; со цел така утврдената правна состојба да не може повторно да биде оспорена во однос на правното дејствие кое го произведува истата“. (*Толкување на Пресудите бр. 7 и 8 (Фабрика во Корзов) Пресуда бр. 11, 1927 год., Постојан суд на меѓународната правда, Серија А., бр. 13 стр. 20*).

50. Иако е точно, како што тврди Тужената страна, дека со пресудата на Судот не би можело да се смени одлуката на НАТО на Самитот во Букурешт, ниту пак да се создадат било какви права за Тужителот во однос на НАТО, од друга страна Тужителот воопшто и не го бара тоа. Јасно е дека суштината на барањата на Тужителот е поврзана со однесувањето на Тужената страна, а не однесувањето кое може да му се припише на НАТО или на неговите држави-членки. Тужителот не бара од Судот да ја измени одлуката на НАТО од Самитот во Букурешт, ниту пак да ги измени условите за членство во Алијансата. Затоа, не е убедлива аргументацијата на Тужената страна дека пресудата на Судот во предметниот случај не би имала никакво практично дејствие затоа што Судот не може да ја смени одлуката на НАТО, ниту може да ги измени условите за прием во НАТО.

51. Треба да се прави разлика меѓу предметниот случај и случајот со Камерун. Судот потсетува дека во претходниот случај, Камерун во својата Тужба побара од Судот „да пресуди и да

утврди .... дека Обединетото Кралство, при примената на Старателскиот договор од 13 декември 1946 г., не испочитувало одредени обврски кои директно или индиректно произлегуваат од истиот“ и дека до времето во кое случајот бил разгледан и се донела одлука за истиот во 1963 год, Договорот веќе бил раскинат. За разлика од тој случај, во предметниот случај, членот 11, став 1 од Времената спогодба и натаму останува обврзувачки; обврската предвидена во членот 11, став 1 и натаму е во сила, како што е сè уште важечко барањето за членство на Тужителот. Пресудата на Судот би имала „континуирана применливост“ затоа што постои „можност за друг иден акт на толкување или примена на тој договор во согласност со било која пресуда која може да ја донесе Судот.“ (*Северен Камерун (Камерун против Обединетото Кралство), Прелиминарни приговори, Пресуда, Извештаи на МСП 1963, стр. 37-38*).

52. Слично, потпирањето на Тужената страна врз случаите на *Нуклеарни проби* исто така не оди во прилог на нејзиниот став. Во овие случаи, Судот ги толкуваше Тужбите со кои Австралија и Нов Зеланд покренала постапка пред Судот, како тужби кои се однесуваат на идни проби на нуклеарно оружје во атмосферата спроведени од страна на Франција. Врз основа на изјавите на Франција, кои Судот смета дека претставуваат преземање на обврска со правно дејство да не тестираат нуклеарно оружје во атмосферата, Судот смета дека повеќе не постои спор за прашањето и дека ефективно е постигната целта на Тужителите; затоа не е потребно да се преземат натамошни судски дејствија (*Нуклеарни проби (Австралија против Франција), Пресуда, Извештаи на МСП 1974, стр. 271, став 56; Нуклеарни проби (Нов Зеланд против Франција), Пресудата, Извештаи на МСП 1974 год., стр. 476, став 59*).

53. Предметниот спор јасно се разликува од погорните два случаја: Тужената страна не презела било какво дејствие кое може да се смета како решавање на спорот во однос на наводното кршење на членот 11, став 1. Натаму, пресудата на Судот во предметниот случај не би била пресуда без цел, затоа што истата би влијаела на постоечки права и обврски на Страните според Времената спогодба и истата Страните ќе можат делотворно да ја применат.

54. Следствено, Судот утврдува дека не може да се прифати приговорот на Тужената страна во однос на допуштеноста на Тужбата, а заснован на наводната неприменливост на пресудата на Судот.

4. Дали Пресудата на Судот би значела вмешување во тековните дипломатски преговори

55. Тужената страна тврди дека доколку Судот ја спроведе својата надлежност, тоа би значело вмешување во дипломатскиот процес предвиден со Резолуцијата 817(1993) и дека тоа би било спротивно на судската функција на Судот. Тужената страна го изнесува аргументот дека пресудата на Судот во корист на Тужителот „еднаш засекогаш ќе ја зацврсти едностраната практика на наметнување на спорно име и со тоа истата би била спротивна на Резолуциите 817(1993) и 845(1993) на Советот за безбедност со кои од Страните се бара преку преговори да постигнат решение за разликата.“ Тужената страна така тврди, а во однос на соодветното извршување на судската функција, дека Судот треба да одбие да ја спроведе својата надлежност.

56. Како одговор на тоа, Тужителот го изнесува аргументот дека Судот, определувајќи го опфатот на Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност, како и на Времената спогодба, воопшто не би го решавал спорот околу името, ниту би наметнал решение во тековниот преговарачки процес меѓу Страните по ова прашање, со оглед на тоа што целта на барањето на Тужителот во предметниот случај е различна од целта на преговарачкиот процес. Тужителот тврди дека аргументацијата на Тужената страна се заснова на погрешното разбирање на целта на барањето

на Тужителот. Тужителот смета дека фактот што се водат преговори, не го спречува Судот да ја извршува својата судска функција.

*

57. Во однос на прашањето дали судското решавање на спорови од страна на Судот е некомпатибилно со тековните дипломатски преговори, Судот јасно стави до знаење дека „фактот што активно се водат преговори во текот на оваа постапка, во правна смисла не претставува никаква пречка Судот да ја изврши својата судска функција“ (*Континенталниот гребен на Егејското море (Грција против Турција), Пресуда, Извештаи на МСП 1978 год., стр. 12, став 29; види исто така Дипломатски и конзуларен персонал на Соединетите Американски Држави во Техеран (Соединетите Американски Држави против Иран), Пресуда, Извештаи на МСП 1980 год., стр. 20, став 37*).

58. Како судски орган, Судот треба да утврди

„прво, дека спорот изнесен пред Судот е правен спор, односно дека се работи за спор кој може да се реши со примената на начелата и правилата од меѓународното право и второ, дека Судот има надлежност да го разгледува спорот и дека надлежноста не е ограничена од било какви околности според кои Тужбата станува недопуштена. (*Гранични и прекугранични вооружени дејствија (Никарагва против Хондурас) Надлежност и допуштеност, Пресуда, Извештаи на МСП 1988 год., стр. 91, став 52*).

Прашањето кое е изнесено пред Судот, имено дали со своето однесување Тужената страна го прекршила членот 11, став 1 од Времената спогодба е правно прашање, кое се однесува на толкувањето и примената на одредба од таа Спогодба. Како што е погоре кажано, несогласувањето меѓу Страните претставува правен спор, кој не е исклучен од надлежноста на Судот. Затоа, одлучувајќи во однос на толкувањето и спроведувањето на одредба од Времената спогодба, задача за која двете Страни се согласила да биде дел од надлежноста на Судот, според членот 21, став 2, Судот соодветно би ја извршил својата судска функција.

59. Страните во договорот вклучиле одредба со која на Судот му се доделува надлежност (член 21), во договор кој од Страните исто така бара и натаму да преговараат за спорот околу името на Тужителот (член 5, став 1). Доколку Страните сметале дека некоја идна одлука на Судот би претставувала вмешување во дипломатските преговори, кои ги бара Советот за безбедност, тие не би се согласиле до Судот да ги упатуваат споровите во однос на толкувањето или спроведувањето на Времената спогодба.

60. Следствено, не може да се прифати приговорот на Тужената страна во однос на допуштеноста на Тужбата, а кој се потпира на тоа дека пресудата на Судот би претставувала вмешување во дипломатските преговори кои ги бара Советот за безбедност.

5. Заклучок во врска со надлежноста на Судот во однос на предметниот спор и допуштеноста на Тужбата

61. Судот утврдува и заклучува дека има надлежност во предметниот правен спор поднесен до него од страна на Тужителот. Нема причина, Судот да одбие да ја спроведе својата надлежност. Судот утврдува дека Тужбата е допуштена.

III. ДАЛИ ТУЖЕНАТА СТРАНА ЈА ПРЕКРШИЛА ОБВРСКАТА СПОРЕД ЧЛЕНОТ 11, СТАВ 1 ОД ВРЕМЕНАТА СПОГОДБА

62. Судот сега ќе се осврне на правната заснованост на случајот. Членот 11, став 1 од Времената спогодба предвидува:

„Првата страна (Тужената страна) се согласува да не приговара на пријавата за членство или на членството на Втората страна во меѓународни, мултилатерални и регионални организации и институции во кои Првата страна е членка. Но Првата страна го задржува правото да приговара на секое горенаведено членство ако и доколку во таквите организации или институции на Втората страна ѝ се обраќаат поинаку од она во став 2 од Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации.“

Страните се согласуваат дека оваа одредба на Тужената страна ѝ наметнува обврска да не се противи на приемот на Тужителот во меѓународни организации, во кои членува Тужената страна, вклучително и НАТО, освен во однос на исклучокот предвиден во втората клаузула од ставот 1.

63. Тужителот тврди дека Тужената страна во периодот пред и за време на Самитот во Букурешт, ја прекршила нејзината обврска да не приговара, предвидена во првата клаузула од членот 11, став 1.

64. Тужената страна тврди дека таа не се противела на приемот на Тужителот во НАТО. Како алтернатива на ова тврдење, Тужената страна ја изнесува аргументацијата дека било какво противење што може да ѝ се припише на Самитот во Букурешт не претставува прекршување на членот 11, став 1. Во поддршка на ваквиот став, Тужената страна тврди дека на Тужителот во рамките на НАТО би му се обраќале „поинаку од она што е предвидено во“ став 2 од Резолуцијата 817. Натаму, Тужената страна го изнесува аргументот дека дури и ако се утврди дека таа се противела во рамките на значењето на членот 11, став 1, таквото противење не би било спротивно на Времената спогодба поради примената на членот 22 од Времената спогодба.

65. Тужителот се спротивставува со мислењето дека противењето на Тужената страна е вон опфатот на втората клаузула од членот 11, став 1 од Времената спогодба и дека обврската да не приговара не се укинува со членот 22.

66. Судот прво ќе ги разгледа двете клаузули од членот 11, став 1, а потоа ќе го разгледа дејствието што го произведува членот 22.

1. Обврската на Тужената страна според членот 11, став 1 од Времената спогодба да не се противи на приемот на Тужителот во НАТО

A. Значењето на првата клаузула од членот 11, став 1 од Времената спогодба

67. Првата клаузула од членот 11, став 1 од Времената спогодба ја обврзува Тужената страна да не се противи на „пристапувањето или полноправното зачленување“ на Тужителот во НАТО. Судот забележува дека Страните се согласни дека обврската „да не се противи“ не бара од Тужената страна активно да го поддржува пристапувањето на Тужителот во меѓународни организации. Покрај тоа, Страните се согласни дека обврската „да не се противи“ не е обврска чие што исполнување бара конкретен резултат, туку е обврска која бара одредено однесување.

68. Толкувањата на двете Страни суштински се разликуваат. Тужителот тврди дека според вообичаеното значење, кое произлегува од целта и намената на Времената спогодба, фразата „да не се противи“ треба да се толкува сеопфатно, при што истата би вклучила било кој имплицитен или експлицитен акт или изразување на одобрување или противење, и со збор и со дело, во однос на пристапувањето или полноправното членство на Тужителот во одредена организација или институција. Според мислењето на Тужителот, актот на противење не е ограничен на гласање против. Наместо тоа, истиот би можел да вклучи било кој акт или не-дејствување кои имаат за цел противење или спречување на консензуална одлука во одредена меѓународна организација (во која таквиот консензус е неопходен со цел Тужителот да се стекне со членство), односно вклучува и известување на останатите членки на одредена меѓународна организација или институција дека Тужената страна нема да дозволи да се донесе таква консензуална одлука. Конкретно, Тужителот забележува дека државите се примаат во членство на НАТО врз основа на едногласноста на државите-членки на НАТО, во согласност од членот 10 од Северноатлантскиот договор. Таа одредба конкретно предвидува дека:

„Страните можат, со едногласен договор, да поканат која било друга европска Држава која е способна да ги унапреди начелата од овој Договор и да придонесе кон безбедноста на северноатлантската област да пристапи кон овој Договор.“ (Северноатлантски договор, 4 април 1949 год., член 10, UNTS, том 34, стр. 248).

69. Тужената страна ја толкува обврската „да не се противи“ поограничено. Според нејзиното мислење, противењето бара конкретен негативен акт, како што е гласање или ставање вето против пристапувањето или полноправното членство на Тужителот во одредена организација или институција. Противењето, според толкувањето на Тужената страна, не вклучува воздржување од гласање или недавање поддршка во процес на постигнување на консензус. Како општо начело, Тужената страна го изнесува аргументот дека фразата „да не се противи“ треба да се толкува ограничено, затоа што истата пропишува ограничување врз правото за противење кое Тужената страна инаку би го поседувала.

*

70. Судот не ги прифаќа генералните ставови изнесени од Тужената страна, според кои треба да се применат специјални правила за толкување кога Судот разгледува договор кој ограничува право кое страната инаку би го имала. Во однос на конкретните аргументи на Тужената страна во врска со првата клаузула од членот 11, став 1, Судот забележува дека ништо што е содржано во текстот на таа клаузулата не ја ограничува примената на обврската на Тужената страна да не се противи само во однос на организации во кои се применува постапка за гласање за да се донесе одлука за прием на нови членки. Нема никаква индикација дека Страните имале намера од членот 11, став 1 да исклучат организации како што се НАТО, каде се применуваат постапки кои не бараат гласање. Натаму, прашањето пред Судот не е дали одлуката што ја донело НАТО на Самитот во Букурешт во однос на кандидатурата на Тужителот се должела само, главно или посредно на противењето на Тужената страна. Како што се согласуваат Страните, обврската според првата клаузула од членот 11, став 1 е обврска која бара одредено однесување, а не конкретен резултат. Така, прашањето пред Судот е дали Тужената страна со своето однесување ја прекршила својата обврска да не се противи, предвидена во членот 11, став 1 од Времената спогодба.

71. Судот исто така забележува дека Тужената страна не го застапува ставот дека било кое противење од нејзина страна на Самитот во Букурешт било засновано на прашања кои не се поврзани со разликата околу името. Затоа, Судот нема потреба да одлучува дали Тужената страна го задржува правото да се противи во однос на пристапувањето на Тужителот во меѓународни организации на такви други основи.

Б. Дали Тужената страна „се противела“ на пристапувањето на Тужителот во НАТО

72. Судот сега се осврнува на доказите кои ги извеле Страните, со цел да одлучи дали истите го потврдуваат тврдењето на Тужителот дека Тужената страна се противела на зачленувањето на Тужителот во НАТО. Во врска со ова, Судот потсетува дека воопштено Страната која тврди одредени факти ја има должноста да го утврди постоењето на таквите факти (*Капацитети за производство на дрвена маса на реката Уругвај (Аргентина против Уругвај), Пресуда од 20 април 2010, став 162; Обележување на поморски граници во Црното Море (Романија против Украина), Пресуда, Извештаи на МСП 2009 год., стр. 86, став 68*). Така, Тужителот го има товарот да ги утврди фактите во поддршка на неговите тврдења дека Тужената страна не ја исполнила својата обврска според Времената спогодба.

73. Во поддршка на тврдењето дека Тужената страна се противела на пристапувањето на Тужителот во НАТО, Тужителот го упатува Судот на дипломатската кореспонденција на Тужената страна пред и по Самитот во Букурешт, како и на изјави на високи претставници на Тужената страна од истиот период. Тужената страна не ја оспори веродостојноста на овие изјави. Судот ќе ги разгледа овие изјави како доказ за однесувањето на Тужената страна во врска со Самитот во Букурешт, а во светлина на нејзината обврска според членот 11, став 1 од Времената спогодба.

74. Тужителот упатува на дипломатска кореспонденција на Тужената страна со останатите држави-членки на НАТО упатена пред Самитот во Букурешт. Промеморија која била доставена од Тужената страна до сите држави-членки на НАТО во 2007 г. упатува на тековните преговори меѓу страните во согласност до Резолуцијата 817 и вели дека „задоволителното заклучување на овие преговори е sine qua non за да може Грција да продолжи да ги поддржува евро-атлантските аспирации на Скопје.“ Во Промеморијата натаму се вели дека решавањето на прашањето на името „ќе биде одлучувачки критериум за Грција да прифати покана до ПЈРМ да започне преговори за пристапување кон НАТО.“

75. Тужителот исто така изведе докази кои покажуваат дека во истиот период, Премиерот и Министерот за надворешни работи на Тужената страна во неколку наврати јавно изјавиле дека Тужената страна ќе се противи на упатувањето на покана на Тужителот да се приклучи кон НАТО на Самитот во Букурешт, освен доколку не се реши прашањето за името. На 22 февруари 2008 г., Премиерот на Тужената страна, обраќајќи се на седницата на Парламентот на Тужената страна, ја дал следнава изјава во однос на разликата за името меѓу Страните: „Без заемно прифатливо решение не може да се воспостават сојузнички односи, не може да се упати покана на соседната земја да се приклучи кон Алијансата. Ако нема решение – нема покана“. Доказите покажуваат дека Премиерот јавно го повторил ваквиот став барем во три прилики во март 2008 г.

76. Министерот за надворешни работи на Тужената страна исто така го објаснил ставот на Владата пред Самитот во Букурешт. На 17 март 2008 г., зборувајќи за Тужителот, таа изјавила дека „доколку не се најде компромис, ние ќе го блокираме нивното пристапување.“ Десет дена подоцна, на 27 март 2008 г., во обраќање пред парламентарната група на владејачката партија, таа изјавила дела сè додека не се најде решение „секако ние не може да се согласиме да се упати покана до нашиот сосед да се приклучи кон НАТО. Нема решение, нема покана. Така рековме, така мислиме и сите знаат за тоа.“

77. Тужителот исто така укажува на изјава на Премиерот на Тужената страна, дадена на 3 април 2008 г., на крајот од Самитот во Букурешт, при обраќањето кон грчкиот народ:

„Едногласно беше одлучено Албанија и Хрватска да пристапат кон НАТО. Поради ветото на Грција, ПЈРМ нема да се зачлени во НАТО.

Им реков на сите - со секој можен тон и во секоја насока - дека 'доколку не се реши прашањето за името, ќе биде попречена нивната покана' за зачленување во Алијансата. Тоа и го сторив. Скопје ќе може да стане член на НАТО дури откако ќе се реши прашањето за името.“

Тужителот забележува дека ваквото квалификување на настаните на Самитот е потврдено со други изјави дадени во истиот период, вклучувајќи ја и изјавата на гласноговорникот на НАТО.

78. Понатаму, Тужителот се потпира на дипломатската преписка на Тужената страна по Самитот во Букурешт, во која Тужената страна го квалификува нејзиниот став на Самитот. Конкретно, Тужителот изнесе писмо, од 14 април 2008 г., од Постојаниот претставник на Тужената страна при Обединетите нации до Постојаниот претставник на Коста Рика при Обединетите нации, во кое е содржана следнава изјава:

„На неодамнешниот Самит на НАТО во Букурешт, со оглед на непостигнувањето на остварливо и конечно решение за прашањето на името, Грција не можеше да даде согласност поранешна југословенска Република Македонија да биде поканета да се приклучи кон Северно-Атлантската Алијансата.“

Тужителот тврди дека Тужената страна испратила слични писма и до сите други членки на Советот за безбедност на Обединетите нации и до Генералниот секретар на ОН. Тужената страна не го оспорува ваквото тврдење.

79. На 1 јуни 2008 г., во Промеморијата испратена од Тужената страна до Организацијата на американските држави и нејзините држави-членки, Тужената страна ја дала следнава изјава:

„На Самитот на НАТО во Букурешт во април 2008 г., лидерите на сојузниците, а по предлог на Грција, се согласија да го одложат упатувањето покана до ПЈРМ, сè додека не се најде заемно прифатливо решение за името.“

80. Тужената страна го подвлекува и отсуството на формален гласачки механизам во рамките на НАТО. Поради таа причина, Тужената страна тврди дека без оглед на изјавите на нејзините владини претставници, нема начин преку кој државите-членки на НАТО би можеле да стават „вето“ на одлуките на НАТО. Тужената страна натаму тврди дека нејзината обврска според членот 11, став 1 не ја спречува да ги изнесе своите гледишта, без оглед дали се поволни или неповолни, во однос на квалификуваноста на Тужителот за пристапување кон одредена организација и ги толкува изјавите на нејзините официјални владини претставници во смисла на тоа дека зборуваат за тоа дали Тужителот ги исполнил барањата за членство на организацијата, а не како формално противење. Тужената страна натаму тврди дека било „едногласно“ одлучено на Самитот во Букурешт, Тужителот да не биде поканет да се приклучи кон НАТО и дека следствено не може да се определи дали одредена држава „се противела“ на членството на Тужителот. Според Тужената страна „Грција не ставила вето на пристапувањето на ПЈРМ кон НАТО ... Тоа е колективна одлука донесена од името на Алијансата во целина.“ (подвлечено во оригиналот).

*

81. Според Судот, доказите изведени пред него, покажуваат дека преку формалната дипломатска преписка и преку изјавите на нејзините високи официјални претставници, Тужената страна ставила јасно до знаење, пред, за време и по Самитот во Букурешт дека решението на

разликата за името е „одлучувачки критериум“ за Тужената страна за да истата прифати прием на Тужителот во НАТО. Тужената страна го покажала своето противење на приемот на Тужителот во НАТО на Самитот во Букурешт, наведувајќи го фактот дека разликата за името на Тужителот и натаму не е решена.

82. Натаму, Судот не може да прифати дека изјавите на Тужената страна во однос на приемот на Тужителот не претставуваат противење, туку дека истите се само мислења со кои на државите-членки на НАТО им се укажува на загриженоста околу квалификуваноста на Тужителот да се приклучи кон НАТО. Од доказите многу јасно произлегува дека Тужената страна оди многу подалеку од такви изјави за да се спротивстави на приемот на Тужителот во НАТО, поради тоа што разликата околу името сè уште не е решена.

83. Судот затоа заклучува дека Тужената страна се противела на пристапувањето на Тужителот во НАТО, во рамките на значењето на првата клаузула на членот 11, став 1 од Времената спогодба.

2. Дејствувањето на втората клаузула од членот 11, став 1 од Времената спогодба

84. Судот сега го разгледува прашањето дали противењето на Тужената страна на пристапувањето на Тужителот во НАТО на Самитот во Букурешт е опфатено со исклучокот содржан во втората клаузула од членот 11, став 1 од Времената спогодба.

85. Во оваа клаузула, Страните се согласуваат дека Тужената страна „го зачувува правото да се противи на какво било членство“ на Тужителот во меѓународни, мултилатерални или регионални организации каде членува Тужената страна „ако и само во случај да (Тужителот) е ословуван во таквите организации и институции различно одошто во параграфот 2 на Резолуцијата 817(1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации.“ Судот потсетува дека во ставот 2 од Резолуцијата 817 се препорачува Тужителот да биде примен во членство на Обединетите нации, „и на таа држава, за сите потреби, во рамките на Обединетите нации привремено да се обраќаат со „поранешна југословенска Република Македонија“ сè додека не се надмине разликата која се појави околу името на државата.“

86. Тужителот тврди дека исклучокот од втората клаузула од членот 11, став 1 се применува само доколку Тужителот е ословуван од самата организација поинаку одошто со „поранешна југословенска Република Македонија“. Според мислењето на Тужителот, Резолуцијата 817 подразбира дека Тужителот себеси ќе се именува со уставното име („Република Македонија“), во рамките на Обединетите нации. Тужителот тврди дека ова е негова конзистентна практика уште од донесувањето на Резолуцијата 817 и дека Страните ја инкорпорирале оваа практика во втората клаузула од членот 11, став 1. Тужителот исто така наведува докази - документи од истиот период кога е усвоена Резолуцијата 817- кои според гледиштето на Тужителот, потврдуваат дека државите кои учествувале со составувањето на таа Резолуција се потпирале на разбирањето дека со Резолуцијата ниту се бара Тужителот самиот себе да се именува со привремената референца во рамките на Обединетите нации, ниту пак истата бара трети држави да користат било кое одредено име или референца кога го ословуваат Тужителот. Врз основа на тоа, Тужителот е со став дека правото на Тужената страна да се противи во согласност со членот 11, став 1 не може да се примени во однос на пристапувањето на Тужителот во НАТО, затоа што НАТО би ја следел истата практика која ја применуваат Обединетите нации. Тужителот тврди дека упатот за тоа како истиот ќе биде ословуван „во“ одредена организација, меѓу другото, во однос на организација како што е НАТО, означува како Тужителот ќе биде наведен од НАТО како членка на организацијата; начинот на кој

претставниците на Тужителот ќе бидат акредитирани од НАТО; и како НАТО ќе го ословува Тужителот во сите службени документи на НАТО.

87. Тужената страна смета дека намерата на Тужителот да се именува себеси во НАТО со своето уставно име, како и можноста трети држави да го ословуваат Тужителот со неговото уставно име, го активира исклучокот од втората клаузула од членот 11, став 1 и така и дозволува на Тужената страна да се противи на пристапувањето на Тужителот во НАТО. Според ставот на Тужената страна, Резолуцијата 817 бара Тужителот себеси да се именува како „поранешна југословенска Република Македонија“ во рамките на Обединетите нации. Тужената страна не го оспори тврдењето на Тужителот во однос на конзистентната практика во рамките на Обединетите нации, но тврди дека Тужената страна спроведува „општа практика на протести“ во однос на користењето на уставното име на Тужителот, пред и по склучувањето на Времена спогодба. Во поддршка на ваквото тврдење, Тужената страна изведува докази кои се состојат од осум примери во период од донесувањето на Резолуцијата 817 па сè до склучувањето на Времената спогодба, во кои Тужената страна тврди дека именувањето на Тужителот на самиот себе како „Република Македонија“ во рамките на Обединетите нации е неконзистентно со Резолуцијата 817.

88. Во однос на текстот на членот 11, став 1, Тужената страна тврди дека втората клаузула од тој член се применува кога Тужителот ќе го ословуваат на одреден начин „во“ организацијата, а не само кога Тужителот на некој конкретен начин ќе го ословуваат „од“ организацијата. Натаму, Тужената страна тврди дека фразата „ако и само во случај“ во втората клаузула значи дека членот 11, став 1 не е само „вклучи/исклучи“ прекинувач. Наместо тоа, според ставот на Тужената страна фразата „само во случај“ појаснува дека Тужената страна може да се противи како одговор на ограничено или повремено користење на друго име освен привремената референца (како на пример кога Тужителот „го поттикнува користењето“ на различно име од страна на службениците на организацијата или од било која друга држава-членка на организацијата). Во поддршка на ваквото толкување, Тужената страна тврди дека фразата „ако и само во случај“ не би имала делотворна примена (*effet utile*), доколку не се толкува на начин каков што го сугерира Тужената страна, затоа што со поинакво толкување фразата „и само во случај“ би останала без правна содржина.

*

89. Судот забележува дека Страните се согласуваат за толкувањето на втората клаузула од членот 11, став 1 во една околност: исклучокот содржан во втората клаузула и дозволува на Тужената страна да се противи на пристапувањето на Тужителот кон одредена организација, доколку Тужителот од самата организација е ословуван поинаку од привремената референца. Тужената страна исто така тврди дека има право да се противи во уште две други околности: прво, доколку Тужителот самиот себе се именува во самата организација со своето уставно име, и второ: доколку трети држави му се обраќаат на Тужителот во организацијата со уставното име. Тужителот не се согласува со овие две тврдења.

90. Иако Страните се произнесуваат со различни гледишта за толкувањето на клаузулата, односно за тоа дали Тужената страна може да се противи доколку трети страни го ословуваат Тужителот користејќи го неговото уставно име, Тужената страна де факто не го застапува ставот дека било кое противење на Самитот во Букурешт е изнесено како одговор на можноста трети држави да му се обраќаат на Тужителот во НАТО користејќи го неговото уставно име. Така во предметниот случај, Судот нема потреба да одлучува дали втората клаузула дозволува противење засновано на можноста трети страни во НАТО да го користат уставното име на Тужителот. Од друга страна, Страните се согласуваат дека Тужителот имал намера самиот себе да се именува во рамките на НАТО, штом ќе биде примен во членство, со своето уставно име, а не со привремената референца

предвидена во Резолуцијата 817. Така, Судот мора да одлучи дали втората клаузула од членот 11, став 1 í дозволува на Тужената страна да се противи во такви околности.

91. Судот ќе ја толкува втората клаузула од членот 11, став 1 од Времената спогодба, според членовите 31 и 32 од Виенската конвенција за договорно право од 1969 г. (во натамошниот текст „Виенска конвенција од 1969 г.“), кон која пристапиле и Тужителот и Тужената страна. Судот затоа ќе започне разгледувајќи го вообичаеното значење кое í се придава на терминологијата од договорот во нејзиниот контекст и во светлина на целта и намената на договорот.

92. Судот забележува дека Страните ја формулирале втората клаузула со пасивен залог: „ако и само во случај да (Тужителот) е ослонуван ..... различно одошто во“ став 2 од Резолуцијата 817. Употребата на пасивен залог тешко може да се усогласи со гледиштето на Тужената страна дека клаузулата го опфаќа не само начинот на кој организацијата ќе го ослонува Тужителот, туку и начинот на кој Тужителот ќе се именува самиот себе. Што се однесува до внесувањето на фразата „само во случај“, Судот се потсетува на тврдењето на Тужената страна дека оваа фраза не може да има делотворна примена („*effet utile*“) доколку не се толкува со значењето според кое правото на Тужената страна да се противи се активира не само од антиципираната практика на организацијата, туку и од користењето на името од останатите. Судот не може да се согласи дека оваа фраза би можела делотворно да се примени само доколку се толкува онака како што сугерира Тужената страна. Оваа фраза сепак ќе има правно значење, доколку на пример се толкува со значење според кое Тужената страна има право да се противи сè додека самата организација го ослонува Тужителот користејќи го уставното име. Следствено, Судот го отфрла тврдењето на Тужената страна дека фразата „само во случај“ нема правно значење освен доколку втората клаузула од членот 11 став 1 не í дозволи на Тужената страна да се противи на пристапувањето кон одредена организација доколку самиот Тужител во таа организација се именува себеси користејќи го уставното име.

93. Што се однесува до фразата „е ослонуван ..... различно одошто во параграфот 2 од Резолуцијата 817(1993) на Советот за безбедност на Обединетите нации“, Судот потсетува дека во релевантниот текст од оваа Резолуција се препорачува Тужителот да биде примен во членство на Обединетите нации, на кој „за сите потреби, во рамките на Обединетите нации привремено ќе му се обраќаат со „поранешна југословенска Република Македонија“, сè додека не се надмине разликата околу името. Така централно прашање за Судот е дали можноста Тужителот себеси да се именува во рамките на НАТО користејќи го своето уставно име е опфатено со значењето на фразата „ќе го ослонуваат .... различно одошто во параграфот 2 од Резолуцијата 817 (1993) на Советот за безбедност“. Судот затоа го разгледува текстот на Резолуцијата 817 во врска со втората клаузула на членот 11, став 1. Оваа Резолуција е донесена во согласност со членот 4, став 2 од Повелбата на Обединетите нации, каде се вели дека приемот на одредена држава во членство на Организацијата се спроведува со одлука на Генералното собрание, донесена по препорака на Советот за безбедност. Така може да се тврди дека ставот 2 од Резолуцијата 817 главно е насочен кон друг орган на Обединетите нации, имено Генералното собрание, наместо на поединечните држави-членки. Од друга страна формулацијата на параграф 2 од Резолуцијата 817 е со широк опфат - „за сите цели“ - па затоа може да се толкува во смисла на тоа дека го опфаќа однесувањето на државите-членки, вклучувајќи го и Тужителот во рамките на Обединетите нации.

94. Имајќи ги предвид овие согледувања во однос на текстот на втората клаузула од членот 11, став 1 и на Резолуцијата 817, Судот сега ќе продолжи со утврдување на вообичаеното значење на втората клаузула од членот 11, став 1 во нејзиниот контекст и во светлина на целта и намената на Спогодбата. За оваа цел, Судот ќе разгледа други одредби од Спогодбата, како и сроден договор склучен меѓу Страните во времето на Времена спогодба.

95. Член 1, став 1 од Времената спогодба, предвидува дека Тужената страна го признава Тужителот како „независна и суверена држава“ и дека Тужената страна ќе го ословува Тужителот со привремена референца („поранешна југословенска Република Македонија“). Меѓутоа, во ниту еден дел од Времената спогодба не се бара од Тужителот да ја користи привремената референца во своите односи со Тужената страна. Сосема спротивно, „Меморандумот за практични мерки во однос на Времена спогодба“ склучен меѓу Страните истовремено со стапувањето во сила на Времената спогодба, експлицитно предвидува дека Тужителот себеси ќе се именува како „Република Македонија“ во неговите односи со Тужената страна. Така, од стапувањето во сила на Времената спогодба, Тужената страна не инсистирала Тужителот да се воздржи од користење на неговото уставно име во сите околности.

96. Судот исто така ги споредува формулациите од втората клаузула од членот 11, став 1 со други одредби до Спогодбата кои експлицитно предвидуваат ограничувања за Тужителот или за двете Страни. На пример, според членот 7, став 2 Тужителот се согласува да „престане“ да го користи симболот кој претходно бил дел од неговото знаме. Така, оваа одредба содржи барање Тужителот да го измени своето дотогашно донесување. Останатите одредби опфатени со општиот заглавие „Мерки за градење доверба и пријателски односи“ – имено трите става од членот 6 - исто така целосно се формулирани како обврски за Тужителот. За разлика од тоа, иако Страните биле свесни за конзистентната употреба на своето уставно име од страна на Тужителот, во рамките на Обединетите нации, Страните ја формулирале втората клаузула од членот 11, став 1 без да користат формулации кои бараат промена во однесувањето на Тужителот. Доколку Страните сакале Времената спогодба да предвиди промена во користењето од страна Тужителот на неговото уставно име во меѓународни организации, тие можеле да вклучат експлицитна одредба за таа цел, како што впрочем тоа го сториле со соодветните обврски предвидени во членот 6 и членот 7, став 2.

97. Значењето на оваа споредба меѓу втората клаузула од членот 11, став 1 и останатите одредби од Времената спогодба се нагласува со разгледување на вкупната структура на Спогодбата и на нејзината цел и намена. Додека од една страна, секоја од Страните нагласува различни аспекти од Спогодбата опишувајќи ги нејзината цел и намена, се чини дека Страните имаат заедничко мислење дека Спогодбата е значајна размена, со вкупна намена и цел: прво, да обезбеди нормализација на односите меѓу Страните (билатерално и во рамките на меѓународни организации); второ, да предвиди преговори во добра верба во врска со разликата околу името; и трето да се постигне согласност за она што Тужената страна го нарекува „гаранции во однос на одредени околности“, на пример одредби кои ја регулираат употребата на одредени симболи и со кои се бараат делотворни мерки за забрана на политичко вмешување, непријателски активности и пропаганда. Земени заедно, двете клаузули од членот 11, став 1 ја унапредуваат првата од овие цели, конкретизирајќи ги условите во кои од Тужената страна се бара да стави крај на нејзината практика на блокирање на приемот на Тужителот во организации. Уште еден елемент од размената - одредбите кои содржат гаранции, вклучително и гаранции со кои се наметнуваат обврски за Тужителот да го смени своето однесување - се содржани и во други делови од Спогодбата. Во светлина на структурата и целта и намената на Спогодбата, Судот смета дека Страните не би наметнале друго значајно ограничување за Тужителот - односно не би ја ограничиле конзистентната практиката на Тужителот да се именува себеси користејќи го своето уставно име - само со имплицитното значење на членот 11, став 1. Така, Судот заклучува дека структурата и целта и намената на Спогодбата одат во полза на ставот застапуван од Тужителот.

98. Затоа земени заедно, текстот на втората клаузула од членот 11, став 1 читан во контекстот и во светлина на целта и намената на Спогодбата, не може да се толкува во смисла на тоа дека и дозволува на Тужената страна да се противи на приемот или членството на Тужителот во одредена организација заради можноста Тужителот самиот себе во рамките на дадената организација да се именува користејќи го своето уставно име.

99. Судот потоа ја разгледува последователната практика на Страните во примената на членот 11, став 1 од Времена спогодба, со согласност со членот 31, став 3(б) од Виенската конвенција од 1969 год. Тужителот тврди дека во периодот меѓу склучувањето на Времената спогодба и Самитот во Букурешт, тој се приклучил на најмалку 15 меѓународни организации каде исто така членува Тужената страна. Во секоја од нив, Тужителот бил примен во членство под привремената референца предвидена во параграфот 2 од Резолуцијата 817 и во тие организации е ословуван со тоа име. Сепак, Тужителот и натаму се именувал себеси користејќи го своето уставно име во своите односи и комуникација со тие меѓународни организации и институции. Судот особено го зема предвид тврдењето на Тужителот дека Тужената страна не се противела на неговото зачленување во било која од тие 15 организации. Тужената страна не го оспори ова тврдење. Иако нема докази дека Тужената страна било кога се противела на приемот или членството врз основа на можноста Тужителот во таквите организации да го користи своето уставно име, Тужената страна изнесе еден случај во кој таа се жалела против користењето од страна Тужителот на неговото уставно име во Советот на Европа, откако Тужителот веќе станал член на оваа организација. Се чини дека Тужената страна ја изразила својата загриженост за прв пат дури во декември 2004 г., повеќе од девет години по приемот на Тужителот, навраќајќи се на ова прашање уште еднаш во 2007 г.

100. Судот исто така се осврнa на доказите за практиката на Страните во однос на НАТО пред Самитот во Букурешт. Неколку години пред Самитот во Букурешт, Тужителот конзистентно го користел своето уставно име во своите односи со НАТО, како учесник во Програмата Партнерство за мир и во рамките на Акциониот План за членство во НАТО. И покрај практиката на Тужителот да го користи своето име во односите со НАТО, каква што впрочем е и неговата практика во сите други организации, нема докази дека во периодот до Самитот во Букурешт, Тужената страна некогаш изразила загриженост за користењето на уставното име од страна на Тужителот во неговите односи со НАТО, или пак докази дека Тужената страна ставила до знаење дека би се противела на приемот на Тужителот во НАТО, а заради тоа што Тужителот во минатото го користел своето уставно име или дека можеби истото ќе го користи во иднина. Наместо тоа, како што е детално изнесено погоре, од доказите јасно произлегува дека Тужената страна се противела на приемот на Тужителот во НАТО заради непостигнувањето на конечно решение за разликата околу името.

101. Врз основа на претходната анализа, Судот заклучува дека практиката на Страните во спроведувањето на Времена спогодба оди во прилог на претходните заклучоци на Судот (види став 98) и дека следствено втората клаузула од членот 11, став 1 не ѝ дозволува на Тужената страна да се противи на зачленувањето на Тужителот во одредена организација врз основа на можноста Тужителот во таквата организација да се именува себеси користејќи го своето уставно име.

102. Судот потсетува дека Страните извеле обемни докази во однос на подготвителни нацрт-одредби на Времената спогодба и на Резолуцијата 817. Во светлина на погоре изнесените заклучоци (види ставови 98 и 101), сепак, Судот смета дека не е потребно да ги разгледа овие дополнителни докази. Судот исто така потсетува дека секоја од Страните упатува на дополнителни докази во однос на употребата на уставното името на Тужителот, покрај доказите за последователната практика според Времената спогодба, која е анализирана погоре. Овие докази директно не влијаат врз прашањето дали Времената спогодба ѝ дозволува на Тужената страна да се противи на зачленувањето или приемот на Тужителот во одредена организација заради неговата употребата на своето уставно име, па затоа Судот истите не ги разгледува.

*

103. Со оглед на претходната анализа, Судот заклучува дека намерата на Тужителот самиот себе да се именува во меѓународните организации користејќи го своето уставно име не е опфатена со

значењето на фразите „е ословуван“ во таквите организации „различно одошто“ во параграфот 2 од Резолуцијата 817. Следствено исклучокот предвиден во втората клаузула од членот 11, став 1 од Времена спогодба не í дава право на Тужената страна да се противи на пристапувањето на Тужителот во НАТО.

3. Членот 22 од Времената спогодба

104. Членот 22 од Времената спогодба предвидува:

„Оваа Времена спогодба не е насочена против ниту една држава или ентитет и не се меша во правата и обврските кои произлегуваат од билатералните и мултилатералните спогодби на сила кои Страните ги имаат заклучено со други држави или меѓународни организации.“

105. Тужителот смета дека членот 22 „едноставно изнесува факти“. Тој „не е поврзан со права и обврски на Тужената страна: едноставно членот вели дека Времената спогодба во целина не ги повредува правата и обврските на трети држави или ентитети.“ Според Тужителот, членот 22 го изразува „правилото предвидено во членот 34 од Виенската конвенција од 1969 г. .... според кое 'спогодбите не создаваат нови обврски ниту права за трети држави без нивна согласност““. Тужителот забележува дека толкувањето на Тужената страна би го направила членот 11 став 1 бесмислен, дозволувајќи í на Тужената страна да се противи едноставно повикувајќи се на наводно право или должност според друга спогодба.

106. Тужената страна го застапува ставот дека дури и ако се претпостави дека Судот ќе заклучи дека Тужената страна се противела на зачленувањето на Тужителот во НАТО, спротивно на членот 11, став 1, таквото противење не значи прекршување на Времената спогодба, заради дејствувањето на членот 22. Во писмената постапка, Тужената страна го застапува мислењето според кое членот 22 значи дека и правата и обврските на една од Страните кон Времената спогодба предвидени со претходен договор имаат предност пред обврските кои за таа Страна произлегуваат од Времена спогодба. Конкретно, Тужената страна смета дека има слобода да се противи на зачленувањето на Тужителот во НАТО, затоа што „било кои права на Грција во рамките на НАТО и било кои обврски кон НАТО или кон останатите држави-членки на НАТО мораат да имаат предност во случај на конфликт“ со ограничувањето на правото на Тужената страна да се противи според член 11, став 1. Тужената страна се потпира на своето право според членот 10 од Северноатлантскиот договор во однос на давањето согласност (или не) за зачленувањето на одредена држава кон НАТО, како и на нејзината „должност активно и навремено да се ангажира во дискусиите кои се од интерес за Организација“. Тужената страна го изнесува аргументот дека членот 22 „е правна одредба“ (подвлечено во оригиналот), а не дека истиот „едноставно изнесува факти“, и дека толкувањето на Тужителот на членот 22- според кое овој член го повторува правилото содржано членот 34 од (Виенската конвенција од 1969 г.) - „би го направило членот 22 одвишен.“

107. Во текот на усната расправа, сепак, се чини дека Тужената страна сега поограничено го толкува членот 22, сметајќи дека таа има право да се противи „ако и само во случај, правилата и критериумите на овие организации бараат противење во светлина на околностите на барањето за членство“ (подоцна подвлечено). Тужената страна смета дека од фактот што НАТО е „затворена организација со ограничено членство“, која има конкретна цел за заедничка одбрана, произлегува должноста „сите членки да го изразат својот став за секоја одлука за членство.“ Според гледиштето на Тужената страна, секоја држава-членка не само што има право, туку има и должност да ја изрази својата загриженост доколку верува дека барателот на членство не ги исполнува критериумите за прием во организацијата. Во однос на содржината на таквите критериуми за членство, како што истите се однесуваат на Тужителот, Тужената страна главно се потпира на соопштение за јавност на

НАТО под наслов „Акционен план за членство (АПЧ)“, издадено на крајот од Самитот на НАТО во Вашингтон на 24 април 1999 г., каде се вели дека од земјите аспиранти за членство се очекува, меѓу другото, „да ги решат етничките спорови или надворешните територијални спорови, вклучително и иредентистички барања ..... преку мирољубиви средства“ и „да развиваат добрососедски односи“.

*

108. Судот прво забележува дека доколку членот 22 од Времена спогодба се толкува само како деклараторна одредба, како што сугерира Тужителот, тој член во ниту едни околности не би обезбедил основа за противењето од страна на Тужената страна.

109. Навраќајќи се на толкувањето на Тужената страна на членот 22, Судот ја забележува ширината на првичното тврдење на Тужената страна дека нејзините „права“ според претходен договор (покрај нејзините „должности“) имаат предност пред нејзината обврска да не се противи на зачленувањето на Тужителот во одредена организација во рамките на значењето на членот 11, став 1. Ваквото толкување на членот 22, доколку се прифати, би ја поништило таквата обврска, затоа што може сосема нормално да се очекува дека Тужената страна има „право“ според претходни договори со трети страни да изрази мислење за одлуките за членство. Сметајќи дека Страните немале намера членот 22 да ја обесмисли првата клаузула од членот 11, став 1, Судот затоа не може да го прифати многу широкото толкување на кое првично инсистираше Тужената страна. Во врска со ова, Судот забележува дека Судот на правдата на Европските заедници одбил сличен аргумент. Конкретно, овој Суд толкувал одредба од Договорот за основање на Европската економска заедница, која предвидува дека одредбите од Договорот за основање на Европската економска заедница „нема да влијаат“ врз „правата и обврските“ според претходни договори. Европскиот суд заклучил дека оваа формулација упатува на „правата“ на трети земји и на „обврските“ на Страните кон Договорот, следствено. (види Случај 10/61 *Комисијата против Италија* (1962) ECR, стр. 10; види исто така Случај C-249/06 *Комисијата против Шведска* (2009) ECR I-1348, ст. 34.

110. Судот затоа ќе го разгледа потесното толкување на членот 22 од Тужената страна, според кое „должностите“ кои произлегуваат од претходен договор имаат предност пред обврските од Времената спогодба. Ако Судот, во целите на овој аргумент, го прифати ваквото потесно толкување, следниот чекор во анализата на Судот би бил да оцени дали Тужената страна има должности според Северноатлантскиот договор кои не може, а да не ги прекрши без при тоа да ја прекрши и својата обврска да не приговара на приемот на Тужителот во НАТО. Така, за да го оцени дејствувањето на членот 22, доколку се толкува на начинот кој го сугерира Тужената страна во потесната и подоцнежната верзија на нејзината аргументација, Судот исто така мора да разгледа дали Тужената страна утврдила дека Северноатлантскиот договор í наметнува обврска да се противи на зачленувањето на Тужителот во НАТО.

111. Тужената страна не нуди ниту еден убедлив аргумент дека било која одредба од Северноатлантскиот договор бара од неа да се противи на членството на Тужителот. Наместо тоа, Тужената страна се обидува едно општо „право“ да заземе став за одлуките за членство да го претвори во „должност“, тврдејќи дека има „должност“ да даде суд за одлуките за членство, што пак ја ослободува Тужената страна од нејзината обврска да не се противи на зачленувањето на Тужителот во дадената организација. Овој аргумент ги има истите недостатоци како и поширокото толкување на членот 22, на кое Тужената страна првично инсистираше - имено, ваквиот аргумент ја обезвреднува првата клаузула од членот 11, став 1. Затоа, Судот заклучува дека Тужената страна не докажала дека е (обврзана) принудена според Северноатлантскиот договор да се противи на приемот на Тужителот во НАТО.

112. Како резултат на претходната анализа, Судот заклучува дека обидот на Тужената страна да се потпре на членот 22 е неуспешен. Следствено, Судот не мора да одлучува кое од толкувањата на Страните е коректно.

4. Заклучок во врска со тоа дали Тужената страна го прекршила членот 11, став 1 од Времената спогодба

113. Така, Судот заклучува дека Тужената страна ја прекршила нејзината обврска според членот 11, став 1 од Времената спогодба со тоа што се противела на зачленувањето на Тужителот во НАТО на Самитот во Букурешт. Можноста Тужителот да се именува самиот себе користејќи го своето уставно име во рамките на НАТО не го прави таквото противење законско според исклучокот содржан во втората клаузула од членот 11, став 1. Во околностите во предметниот случај, членот 22 од Времена спогодба не ѝ дава основа на Тужената страна да се противи, прекршувајќи го така членот 11, став 1.

IV. ДОПОЛНИТЕЛНИ ОПРАВДУВАЊА НА КОИ СЕ ПОВИКУВА ТУЖЕНАТА СТРАНА

114. Како алтернатива на нејзиниот главен аргумент дека Тужената страна ги исполнила своите обврски според Времената спогодба, Тужената страна тврди дека незаконитоста на било кое противење на зачленувањето на Тужителот во НАТО е исклучена од доктрината на *exceptio non adimpleti contractus*. Тужената страна исто така тврди дека неисполнувањето на нејзините обврски според Времената спогодба би можело да се оправда и како одговор на материјално прекршување на договор и како противмерка според правото за меѓународна одговорност на државите. Судот сега ќе ги сумира аргументите на Страните во однос на трите дополнителни оправдувања.

1. Аргументите на Страните во однос на дополнителните оправдувања на Тужената страна

A. Аргументите на Страните во однос на *exceptio non adimpleti contractus*

115. Тужената страна изјавува дека *exceptio non adimpleti contractus* е општо начело на меѓународното право кои ѝ дозволува на Тужената страна „да не ги исполнува своите обврски реципрочност на обврските кои не се исполнети од страна на (Тужителот).“ Според Тужената страна, начелото на *exceptio* би се применило доколку една страна не исполни „суштинска одредба“ од Времената спогодба. Според Тужената страна, начелото на *exceptio* ѝ дозволува на државата која е погодена од неисполнувањето на договорни обврски од страна на друга држава да одговори со еднострано суспендирање или раскинување на нејзините соодветни обврски. Конкретно, Тужената страна тврди дека нејзината обврска да не се противи (според членот 11, став 1) е поврзана преку синалагматски однос со обврските на Тужителот според членовите 5, 6, 7 и 11 од Времената спогодба и дека така според начелото на *exceptio*, прекршувањето од страна на Тужителот на тие обврски ја исклучуваат незаконитоста на било кое неисполнување од Тужената страна на нејзината обврска да не се противи на зачленувањето на Тужителот во НАТО.

116. Тужената страна исто така тврди дека „условите кои го активираат начелото на исклучок за неисполнување се различни и не се толку строги како условите за суспендирање на одреден договор или за исклучување на незаконитоста на одреден акт поради негово преземање како против-мерка“. Според Тужената страна, за начелото на *exceptio* „не мора претходно да се извести или истото претходно да биде докажано..... Едноставно нема процедурални услови за прекин на исполнувањето на обврските преку користење на механизмот на *exceptio*.“ Тужената страна исто така наведува неколку ситуации во кои таа тврди дека се жалела на Тужителот за неговото наводно неисполнување на неговите обврски според Времената спогодба.

117. Тужителот тврди дека Тужената страна не покажала дека *exsertio* е општо начело на меѓународното право. Тужителот исто така го изнесува аргументот дека членот 60 од Виенската конвенција од 1969 г., предвидува сеопфатни правила и постапки кои го регулираат давањето одговор на материјално прекршување, а во согласност со договорното право и дека начелото на *exsertio* не е прифатено како оправдување за неисполнување на обврски, а според правото за меѓународна одговорност на државите. Тужителот натаму го оспорува тврдењето на Тужената страна дека обврските на Тужителот според членовите 5,6 и 7 од Времената спогодба се синалагматски со обврската на Тужената страна да не се противи, предвидена во членот 11, став 1. Тужителот исто така тврди дека Тужената страна претходно не го покренала прашањето за прекршувања на кое сега инсистира, туку го покренала дури откако Тужената страна изнела противење на зачленувањето на Тужителот во НАТО.

Б. Аргументите на Страните во однос на одговор на материјална повреда

118. Тужената страна тврди дека било кое неисполнување на нејзините обврски според Времената спогодба може да се оправда како одговор на материјална повреда на договор. Тужената страна првично изјави дека нема намера да ја суспендира Времената спогодба, целосно или делумно, а во согласност со Виенската конвенција од 1969 г., но подоцна го изнесе ставот дека делумното суспендирање на Времената спогодба е „оправдано“ според членот 60 од Виенската конвенција од 1969 г. (кон која пристапиле и Тужителот и Тужената страна), затоа што Тужителот материјално ја прекршил Спогодбата. Тужената страна ги зема предвид процедурални услови содржани во членот 65 од Виенската конвенција од 1969 г., но тврди дека не е потребно претходно известување доколку една држава суспендира дел од договор „како одговор на тоа што другата Страна ... наводно го прекршила истиот“.

119. Тужителот тврди дека Тужената страна никогаш не му укажала на Тужителот на никакво наводно суштинско прекршување на Времената спогодба и никогаш не навестила дека ќе се повика на право за суспендирање според членот 60 од Виенската конвенција од 1969 година. Тужителот забележува дека Тужената страна потврди дека нема да се повикува на членот 60 во Против-меморандумот. Покрај тоа, Тужителот го свртува вниманието на „одредените и детални“ процедурални услови според членот 65 од Виенската конвенција од 1969 година и тврди дека Тужената страна не ги исполнила тие услови. Тужителот понатаму тврди дека пред Самитот во Букурешт, Тужената страна никогаш не го известила Тужителот за никаква основа за суспендирање на Времената спогодба, за нејзиниот став дека Тужителот ја прекршил Времената спогодба или дека Тужената страна ја суспендирала Времената спогодба.

В. Аргументите на Страните во однос на противмерките

120. Тужената страна исто така тврди дека секое неисполнување на нејзините обврски од Времената спогодба може да се оправда како противмерка. Исто како и аргументот на Тужената страна за суспендирањето како одговор на суштинско прекршување, ставот на Тужената страна за противмерките се разви за време на постапката. Првично, Тужената страна велеше дека не тврди дека секое противење на приемот на Тужителот во НАТО е оправдано како противмерка. Подоцна, Тужената страна изјави дека нејзиното „наводно противење би ги исполнило условите за противмерки“. Тужената страна ја опиша одбраната како „двојно дополнителна“, што значи дека би играла улога само доколку Судот утврди дека Тужената страна ја прекршила Времената спогодба и доколку заклучи дека со начелото *exsertio* не ја исклучува незаконитоста на постапките на Тужената страна.

121. Тужената страна се осврнува на противмерките во врска со условите изнесени во Членовите за меѓународна одговорност на државите на Комисијата за меѓународно право (Анекс кон Резолуцијата 56/83 на Генералното собрание, 12 декември 2001 година, понатаму во текстот како: „Членови за меѓународна одговорност на државите на КМП“). Таа тврди дека прекршувањата на Тужителот биле сериозни и дека одговорите на Тужената страна биле доследни со условите изнесени во Членовите за меѓународна одговорност на државите на КМП, за кои таа вели дека бараат противмерките да бидат сразмерни, да бидат преземени со цел да се постигне прекин на незаконското дејство и да бидат ограничени на привременото неисполнување на обврската на Тужената страна да не се противи. Тужената страна исто така тврди дека Тужителот повеќепати бил известен за ставовите на Тужената страна.

122. Тужителот го свртува вниманието на условите во Членовите за меѓународна одговорност на државите на КМП дека противмерките мора да бидат преземени како одговор на прекршување од другата држава, мора да бидат сразмерни на тие прекршувања и мора да бидат преземени единствено откако ќе се извести другата држава. Според Тужителот, не бил исполнет ниту еден од овие услови. Тужителот понатаму тврди дека условите за наметнување противмерки содржани во Членовите за меѓународна одговорност на државите на КМП го одразуваат „општото меѓународно право“.

2. Наводите на Тужената страна според кои Тужителот не ги исполнил своите обврски според Времената спогодба

123. Судот забележува дека иако Тужената страна изнесе одделни аргументи во врска со начелото *exceptio*, делумното суспендирање според членот 60 од Виенската конвенција од 1969 година и противмерките, сепак произнесе одредени минимални услови што се заеднички за сите три аргументи. Прво, Тужената страна го заснова секој аргумент врз наводот дека Тужителот прекршил неколку одредби од Времената спогодба пред противењето на Тужената страна на приемот на Тужителот во НАТО. Второ, секој аргумент, како што е формулиран од Тужената страна, бара Тужената страна да покаже дека нејзиното противење на приемот на Тужителот во НАТО било направено како одговор на наводното прекршување или прекршувања од Тужителот, со други зборови, да покаже поврзаност меѓу секое прекршување од Тужителот и секое противење од Тужената страна. Имајќи ги предвид овие услови, Судот се осврнува на доказите за наводните прекршувања од Тужителот. Како што беше забележано претходно (види став 72), во принцип Страната која тврди одредени факти ја има должноста да го утврди постоењето на тие факти.

A. Наводното прекршување од страна на Тужителот на втората клаузула од членот 11, став 1

124. Судот започнува со тврдењето на Тужената страна дека со втората клаузула од членот 11, став 1 се наметнува обврска за Тужителот во меѓународните организации или институции да не му се обраќаат на никој друг начин освен со привремената референца („поранешната југословенска Република Македонија“). Тужената страна тврди дека Тужителот не ја исполнил таа обврска.

125. Тужителот, од своја страна, тврди дека со втората клаузула од членот 11, став 1 не се наметнува обврска врз Тужителот, туку се одредува единствениот услов под кој Тужената страна смее да се спротивстави на прием.

126. Судот забележува дека на прв поглед, со текстот на втората клаузула од членот 11, став 1 не се наметнува обврска врз Тужителот. Судот исто така забележува дека, исто како што со другите одредби од Времената спогодба се наметнуваат обврски само врз Тужителот, со членот 11, став 1 се наметнува обврска само врз Тужената страна. Втората клаузула содржи важен исклучок од оваа обврска, но тоа не значи дека е обврска на Тужителот. Следствено, Судот утврдува дека нема прекршување на оваа одредба од Тужителот.

Б. Наводното прекршување на членот 5, став 1 од страна на Тужителот

127. Следно, Судот го разгледува наводот на Тужената страна дека Тужителот ја прекршил неговата обврска да преговара во добра верба. Членот 5, став 1 од Времената спогодба гласи:

„Страните се согласуваат да ги продолжат преговорите под покровителство на генералниот секретар на Обединетите нации, предвидени со Резолуцијата 845 (1993) со намера за постигнување согласност во врска со разликата опишана во таа Резолуција и во Резолуцијата 817 (1993).“

128. Тужената страна тврди дека Страните сфаќале дека целта на преговорите наведени во членот 5, став 1 отсекогаш била да се постигне договор за едно име што би се користело за сите цели. Тужената страна тврди дека Тужителот застранил од ова сфаќање со настојување на „двојна формула“, со што преговорите се „ограничени единствено на изнаоѓање име за употреба во билатералните односи меѓу Страните“ и со тоа се обидел „еднострано да ги рedefинира предметот и целта на преговорите“. Тужената страна понатаму тврди дека непрекинатата употреба на неговото уставно име од страна на Тужителот за да се именува себеси и неговата политика да обезбедува признавања под тоа име од трети држави ги лишуваат преговорите од нивните предмет и цел. Тужената страна исто така го изнесува поопштиот навод дека Тужителот зазел непопустлив и нефлексибилен став за време на преговорите за името.

129. Тужителот, од друга страна, смета дека „не дал ветување според Резолуцијата 817, Времената спогодба или на кој било друг начин да се именува *себеси* со привремената референца“ (нагласувањето е од изворниот текст) и тврди дека неговите напори да придобие поддршка за своето уставно име од трети држави не претставуваат прекршување на неговата обврска да преговара во добра верба, како што е предвидено со членот 5, став 1. Тужителот тврди дека Времената спогодба не го прејудиира исходот од преговорите предвидени со членот 5, став 1 со одредување тие преговори да завршат со едно име кое ќе се употребува за сите цели. Покрај тоа, Тужителот тврди дека покажал отвореност за компромиси и дека Тужената страна била таа која е непопустлива.

130. Судот забележува дека е во рамките на надлежноста на Судот да го разгледа прашањето покренато од Тужената страна за тоа дали Страните воделе преговори во добра верба согласно членот 5, став 1, без да се осврне на суштината на, или да искаже некакво мислење за, самата разлика за името, што е исклучено од надлежноста на Судот според член 21, став 2 од Времената спогодба (види ставови 28 до 38 погоре).

131. На почетокот, Судот забележува дека иако членот 5, став 1 не содржи изречен услов Страните да преговараат во добра верба, таквата обврска се подразбира според оваа одредба (види Виенска конвенција од 1969 година, член 26; види и *Обележување на поморската граница во Мејнскиот Залив (Канада/Соединетите Американски Држави)*, Пресуда, Извештаи на МСП 1984 година, стр. 292, став 87; *Надлежност за риболовни терени (Обединетото Кралство против Исланд)*, Пресуда, Извештаи на МСП 1974 година, стр. 33–34, ставови 78–79; *Надлежност за риболовни терени (Сојузна Република Германија против Исланд)*, Заснованост, Пресуда, Извештаи на МСП 1974 година, стр. 202, став 69; *Нуклеарни проби (Австралија против Франција)*, Пресуда, Извештаи на МСП 1974 година, стр. 268, став 46; *Нуклеарни проби (Нов Зеланд против Франција)*, Пресуда, Извештаи на МСП 1974 година, стр. 476, став 49; *Континентален гребен на Северното Море (Сојузна Република Германија/Данска; Сојузна Република Германија/Холандија)*, Пресуда, Извештаи на МСП 1969 година, стр. 46–47, став 85).

132. Судот забележува дека значењето на преговорите за целите на решавање на спорот, или обврската да се преговара, е разјаснета преку судската практика на Судот и таа на неговиот

претходник, како и со арбитражните одлуки. Како што веќе изјави Постојаниот суд на меѓународната правда во 1931 година, во случајот за Железничкиот сообраќај меѓу Литванија и Полска, обврската да се преговара подразбира пред сè „не само да се започнат преговори, туку и да се водат колку што е можно повеќе, со цел да се склучат договори“. Несомнено, со ова не се подразбира „обврска да се постигне договор“ (*Железнички сообраќај меѓу Литванија и Полска, Советодавно мислење, 1931 година, ПСМП, Серија А/Б, бр. 42, стр. 116*; види и *Капацитети за производство на дрвена маса на реката Уругвај (Аргентина против Уругвај), Пресуда од 20 април 2010 година, став. 150*) или дека мора да се водат долги преговори (*Концесии на Мавроматис во Палестина, Пресуда бр. 2, 1924 година, ПСМП, Серија А, бр. 2, стр. 13*). Меѓутоа, државите мора да се однесуваат на соодветен начин за „преговорите да се сериозни“. Овој услов не е исполнет, на пример, кога некоја од страните „настојува на својот став без воопшто да размислува за некакво негово менување“ (*Континентален гребен на Северното Море (Сојузна Република Германија/Данска; Сојузна Република Германија/Холандија), Пресуда, Извештаи на МСП 1969 година, стр. 47, став 85*; види и *Капацитети за производство на дрвена маса на реката Уругвај (Аргентина против Уругвај), Пресуда од 20 април 2010 година, став. 146*) или кога страните ги попречуваат преговорите, на пример, со прекинување на комуникациите или предизвикување одлагања на неоправдан начин или не ги почитуваат договорените постапки (*Арбитража за Езерото Лану (Шпанија/Франција) (1957 година), Обединетите нации, Извештаи за меѓународни арбитражни одлуки (ИМАД), том XII, стр. 307*). Преговорите што се водат со цел да се постигне договор исто така подразбираат дека страните треба разумно да ги почитуваат интересите на другата страна (*Надлежност за риболовните терени (Обединетото Кралство против Исланд), Заснованост, Пресуда, Извештаи на МСП 1974 година, стр. 33, став 78*). Што се однесува до доказите потребни за да се утврди постоењето на лоша верба (услов со кој би се оправдало тврдењето на другата страна дека е ослободена од исполнувањето на своите обврски), „мора да се појави нешто повеќе од неуспехот на дадени преговори“ (*Арбитража за прашањето Такна–Арика (Чиле/Перу) (1925), ИМАД, том II, стр. 930*). Би можело да се достават изведени докази, но треба да се поддржани „не со спорни заклучоци туку со јасни и убедливи докази што неизбежно наведуваат на таков заклучок“ (*ibid.*).

133. Судот сега ќе разгледа дали обврската да се преговара во добра верба била исполнета во овој предмет во однос на стандардите изнесени погоре.

134. Судот забележува дека со фактот дека Страните не постигнале договор, 16 години по склучувањето на Времената спогодба, не се утврдува дека некоја од Страните ја прекршила својата обврска да преговара во добра верба. Дали обврската била преземена во добра верба не може да се утврди со добиениот резултат. Наместо тоа, Судот мора да разгледа дали Страните се однесувале на таков начин за преговорите да можат да бидат сериозни.

135. Доказите укажуваат дека, за време на преговорите според членот 5, став 1, Тужителот ги одбил предлозите да се откаже од своето уставно име и дека Тужената страна се спротивставила на употребата на „Македонија“ во името на Тужителот. Покрај тоа, доказите откриваат дека политичките водачи на двете Страни понекогаш давале јавни изјави што укажувале на нефлексибилен став за разликата за името, вклучително и во месеците пред Самитот во Букурешт. Иако таквите изјави предизвикуваат загриженост, има исто така докази дека посредникот на Обединетите нации им доставил на Страните разни предлози со текот на годините и, поконкретно, го изразил мислењето дека, во временскиот период пред Самитот во Букурешт, Страните преговарале искрено. Земени во целина, доказите од овој период укажуваат дека Тужителот покажал одреден степен на отвореност за предлозите што се разликувале од единствената употреба на неговото уставно име или „двојната формула“, додека Тужената страна, од нејзина страна, очигледно го сменила нејзиниот првичен став и во септември 2007 година изјавила дека би прифатила името на Тужителот да го содржи зборот „Македонија“ како дел од сложена формулација.

136. Поконкретно, во март 2008 година, посредникот на Обединетите нации предложил Тужителот да го усвои името „Република Македонија (Скопје)“ за сите цели. Според доказите пред Судот, Тужителот изразил волја да организира референдум за ова име. Доказите исто така укажуваат дека Тужената страна била таа што го одбила ова предложено име.

137. Судот исто така забележува дека Посредникот на Обединетите нации давал изјави во периодот јануари – март 2008 во кои позитивно ги карактеризирал преговорите, забележувајќи ја очигледната желба на Страните да ги решат нивните разлики.

138. Така, Судот заклучува дека Тужена страна не успева да докаже дека Тужителот ја прекршил својата обврска да преговара во добра верба.

В. Наводното прекршување на членот 6, став 2 од страна на Тужителот

139. Членот 6, став 2 гласи:

„Втората страна свечено изјавува дека ништо во нивниот Устав, а особено членот 49, како што е изменет со Амандман, не може, ниту треба да биде толкувано, ниту кога било ќе биде толкувано како основа за Втората страна да се меша во внатрешните работи на друга држава за да заштити статус и права на кои било други личности во други држави кои не се граѓани на Втората страна.“

140. Наводите на Тужената страна под ова заглавје главно се однесуваат на напорите на Тужителот да ги поддржува или да се залага во име на лица кои денес живеат на територијата на Тужителот (кои се исто така, во некои случаи, државјани на Тужителот) кои ја напуштиле или биле прогонети од територијата на Тужената страна во врска со нејзината граѓанска војна во 1940-тите години (или кои се потомци на тие лица) и кои полагаат право во врска со, меѓу другото, напуштен имот на територијата на Тужената страна. Некои наводи врз кои се потпира Тужената страна се однесуваат на настани што се случиле по Самитот во Букурешт. Оттука, противењето на Самитот не можело да биде одговор на нив. Тужената страна исто така се жали за наводните напори на Тужителот да го поддржи „македонското малцинство“ на територијата на Тужената страна чии припадници се лица кои исто така се државјани на Тужената страна.

141. Од своја страна, Тужителот тврди дека неговата загриженост за човековите права на малцинските групи на територијата на Тужената страна и за човековите права на своите граѓани не може разумно да се смета за мешање во внатрешните работи на Тужената страна.

142. Судот утврдува дека наводите врз кои се потпира Тужената страна се одвоени од текстот на членот 6, став 2, што се однесува само на толкувањето на својот Устав од Тужителот. Тужената страна не достави убедливи докази кои укажуваат дека Тужителот го толкувал својот Устав дека му дава право да се меша во внатрешните работи на Тужената страна во име на лица кои не се граѓани на Тужителот. Оттука, Судот утврдува дека Тужителот не го прекршил членот 6, став 2 пред Самитот во Букурешт.

Г. Наводното прекршување на членот 7, став 1 од страна на Тужителот

143. Членот 7, став 1 гласи:

„Секоја Страна ќе преземе брзи и делотворни мерки да забрани непријателска активност и пропаганда од агенции контролирани од државата и да обесхрабри акти од приватни субјекти кои повикуваат на насилство, омраза и непријателство кон другата Страна.“

144. Тужената страна тврди дека Тужителот ја прекршил оваа одредба врз основа на неговото непреземање делотворни мерки за да забрани непријателска активност од агенции контролирани од државата, наведувајќи, на пример, наводи поврзани со содржината на училишни учебници. Во тој поглед, Тужената страна укажува на учебниците по историја што се користат во училиштата на Тужителот во кои е прикажана историска „Голема Македонија“ и во кои одредени историски личности се претставени како предци на денешното население на Тужителот. Според Тужената страна, овие и други примери покажуваат дека Тужителот не презел мерки за да забрани непријателска активност кон Тужената страна и активно е вклучен во таква пропаганда.

145. Тужената страна, исто така, тврди дека Тужителот прекршил уште една обврска предвидена со членот 7, став 1: обврската да обесхрабри акти од приватни субјекти кои повикуваат на насилство, омраза и непријателство кон Тужената страна. Поконкретно, Тужената страна наведува инцидент на 29 март 2008 година (во деновите пред Самитот во Букурешт) во кој на неколку рекламни паноа на отворено во Скопје била прикажана слика со изменето знаме на Тужената страна. Покрај тоа, Тужената страна тврди дека Тужителот не ги заштитувал просториите и персоналот на Канцеларијата за врски на Тужената страна во Скопје.

146. Од своја страна, Тужителот тврди дека училишните учебници одразуваат разлики во врска со историјата на Регионот. Тужителот понатаму тврди дека рекламните паноа во Скопје во март 2008 година биле поставени од физички лица и дека презел брзи мерки за да се отстранат. Тужителот ги одрекува наводите во врска со дипломатскиот персонал и простории на Тужената страна и на Судот му презентира документи во врска со неговите напори да обезбеди соодветна заштита на тој дипломатски персонал и простории и да ги истражи инцидентите што ги наведува Тужената страна.

147. Откога ги разгледа аргументите на Страните и многубројните документи поднесени во врска со овие наводи, Судот утврдува дека доказите не можат да поддржат одлука дека Тужителот го прекршил членот 7, став 1 пред Самитот во Букурешт. Содржината на учебниците опишана погоре не дава основа да се заклучи дека Тужителот не забранил „непријателска активност и пропаганда“. Покрај тоа, Тужената страна не покажа убедливо дека Тужителот не „обесхрабрил“ акти од приватни субјекти кои повикуваат на насилство, омраза и непријателство кон Тужената страна. Тврдењето на Тужителот дека презел брзо дејствие како одговор на рекламните паноа во март 2008 година не беше оспорено од Тужената страна и доказите покажуваат дека, во најмала рака, Тужителот дал изјава со која се дистанцира од рекламните паноа. Судот ја забележува обврската за заштита на просториите на дипломатската мисија и за заштита од секое нарушување на мирот и наштетување на нејзиното достоинство предвидена со членот 22 од Виенската конвенција за дипломатски односи и забележува дека секој инцидент во кој настанува штета на дипломатскиот имот е за осуда. Сепак, таквите инциденти не покажуваат *ipso facto* прекршување од Тужителот на неговата обврска од членот 7, став 1, „да обесхрабри“ одредени акти од приватни субјекти. Покрај тоа, Тужителот приложи докази со кои се покажуваат неговите напори да обезбеди соодветна заштита на дипломатскиот персонал и просториите на Тужената страна.

Д. Наводното прекршување на членот 7, став 2 од страна на Тужителот

148. Членот 7, став 2 гласи:

„Со стапувањето во сила на оваа Времена спогодба, Втората страна ќе престане да го користи на каков било начин симболот прикажан на нејзиното државно знаме до пред влегувањето во сила на оваа Спогодба.“

149. Тужената страна тврди дека Тужителот го користел симболот наведен во членот 7, став 2 на различни начини откако влегла во сила Времената спогодба, со што ја прекршил оваа одредба.

150. Тужената страна не оспорува дека Тужителот го сменил своето знаме, како што било побарано. Наводите на Тужената страна се однесуваат на употребата на симболот во други контексти, вклучувајќи ја и наводната употреба од страна на полк на војската на Тужителот опишана во публикација на Министерството за одбрана на Тужителот во 2004 година. Доказите укажуваат дека Тужената страна му ја изразила својата загриженост на Тужителот за употребата на симболот во тоа време и Тужителот не го побива тврдењето дека полкот го користел симболот.

151. Тужителот тврди дека предметниот полк бил распуштен во 2004 година (тврдење што остана неоспорено од Тужената страна) и нема навод од Тужената страна дека симболот продолжил да се користи на тој начин по 2004 година.

152. Тужената страна исто така приложува докази во однос на помалку од десет други примери во кои симболот бил употребен на територијата на Тужителот на разни начини, главно во врска со публикации или прикажување во јавност.

153. Судот забележува дека овие наводи или се поврзани со активности на физички лица или Тужителот не бил известен за нив сè до периодот по Самитот во Букурешт. Сепак, како што беше забележано претходно, доказите го поддржуваат заклучокот дека имало најмалку еден пример во кој војската на Тужителот го употребила симболот забранет со член 7, став 2 од Времената спогодба.

Г. Наводното прекршување на членот 7, став 3 од страна на Тужителот

154. Членот 7, став 3 гласи:

„Ако која било Страна смета дека еден или повеќе симболи кои претставуваат дел од нејзиното историско или културно наследство се користени од другата Страна, таа ќе ѝ го предочи тоа на другата Страна, а другата Страна ќе преземе соодветни корективни активности или ќе објасни зошто не смета за потребно тоа да го стори.“

155. Тужената страна тврди дека членот 7, став 3 значи дека секој Страна треба да се воздржува од користење на симболите наведени во истиот бидејќи таквото однесување може да ги поткопа целите на Времената спогодба. Тужената страна понатаму тврди дека Тужителот ја прекршил оваа Спогодба на разни начини, вклучувајќи и со издавање поштенски марки, поставување статуи и преименување на аеродромот во главниот град.

156. Судот забележува дека за разлика од членот 7, став 2, текстот на членот 7, став 3 не му забранува изречно на Тужителот да ги користи симболите што се наведени во него. Всушност, со него се воспоставува постапка за ситуации во кои едната страна смета дека другата Страна користи нејзини историски или културни симболи.

157. Бидејќи членот 7, став 3 не содржи никаква забрана за употребата на одредени симболи, преименувањето на аеродром не може да претставува прекршување. Оттука, основното прашање е дали Тужената страна му ја „предочила“ својата загриженост на Тужителот пред Самитот во Букурешт. Тужената страна приложи докази кои покажуваат дека во декември 2006 година,

Министерот за надворешни работи на Тужената страна го опишал однесувањето на Тужителот како „недоследно со обврските за добрососедски односи што произлегуваат од Времената спогодба“ и дека не одат во прилог на „евроатлантските стремежи на Скопје“, меѓутоа без да го посочи недвосмислено преименувањето на аеродромот. За време на еден парламентарен состанок во февруари 2007 година, Министерот за надворешни работи на Тужената страна недвосмислено го опиша преименувањето на аеродромот од страна на Тужителот како прекршување на Времената спогодба. Нема докази за комуникација со Тужителот за ова прашање.

158. Иако изгледа дека Тужената страна не му ја предочила својата загриженост на Тужителот како што е предвидено со членот 7, став 3, Тужителот бил свесен за загриженоста на Тужената страна и Министерот за надворешни работи на Тужителот ги објаснил причините за преименувањето на аеродромот во интервју за грчки весник во јануари 2007 година.

159. Врз основа на овие докази, Судот заклучува дека Тужената страна не ја исполнила својата обврска да докаже прекршување на членот 7, став 3 од страна на Тужителот.

*

160. Земајќи ја предвид оваа анализа на наводите на Тужената страна дека Тужителот прекршил неколку негови обврски од Времената спогодба, Судот заклучува дека Тужената страна докажа само едно такво прекршување. Имено, Тужената страна покажа дека Тужителот го користел симболот забранет со членот 7, став 2 од Времената спогодба во 2004 година. Откога Тужената страна го известила Тужителот за тоа прашање во 2004 година, употребата на симболот била прекината истата година. Имајќи ги предвид овие заклучоци, Судот сега ќе ги изнесе своите наводи за секое од трите оправдувања изнесени од Тужената страна.

3. Заклучоци во врска со дополнителните оправдувања на Тужената страна

A. Заклучок во врска со *exceptio non adimpleti contractus*

161. Откога ги разгледа наводите на Тужената страна за прекршувања од страна на Тужителот, Судот се навраќа на тврдењето на Тужената страна дека начелото *exceptio*, како што е одредено од Тужената страна, го спречува Судот да утврди дека Тужената страна ја прекршила својата обврска од членот 11, став 1 од Времената спогодба. Судот потсетува дека Тужената страна не докажа никакво прекршување на Времената спогодба од страна на Тужителот освен во еден случај (употребата на симболот забранет со членот 7, став 2 (види став 153)). Покрај тоа, Тужената страна не покажа поврзаност меѓу употребата на симболот од страна на Тужителот во 2004 година и противењето на Тужената страна во 2008 година – односно, не приложи докази дека кога Тужената страна се спротивставила на приемот на Тужителот во НАТО, тоа го направила како одговор на очигледното прекршување на членот 7, став 2 или, поопшто, врз основа на кое било верување дека со начелото *exceptio* се исклучува незаконитоста на нејзиното противење. Според тоа, Тужената страна не успеа да докаже дека условите кои таа самата тврди дека се неопходни за примената на *exceptio* се исполнети во овој случај. Затоа, не е потребно Судот да определи дали таа доктрина е дел од современото меѓународно право.

Б. Заклучок во врска со одговор на материјална повреда

162. Како што беше опишано погоре (види став 118), Тужената страна, исто така, посочи дека нејзиното противење на приемот на Тужителот во НАТО може да се смета за одговор, во рамки на членот 60 од Виенската конвенција од 1969 година, на материјалните повреди на Времената спогодба што наводно ги сторил Тужителот. Членот 60, став 3 (б) од Виенската конвенција од 1969 година

предвидува дека материјалната повреда се состои од „прекршувањето одредба што е суштинска за исполнувањето на предметот или целта на договорот“.

163. Судот потсетува на неговата анализа на наводите на Тужената страна за прекршување во ставовите 124–159 погоре и неговиот заклучок дека единственото прекршување што беше докажано е прикажувањето симбол со што е прекршен членот 7, став 2 од Времената спогодба, состојба што завршила во 2004 година. Судот смета дека овој инцидент не може да се смета за материјална повреда во рамките на значењето на членот 60 од Виенската конвенција од 1969 година. Покрај тоа, Судот смета дека Тужената страна не докажа дека дејството што таа го презеде во 2008 година во врска со барањето на Тужителот за зачленување во НАТО било одговор на прекршувањето на членот 7, став 2, околу четири години пред тоа. Следствено, Судот не прифаќа дека постапката на Тужената страна може да биде опфатена со членот 60 од Виенската конвенција од 1969 година.

В. Заклучок во однос на противмерките

164. Како што беше опишано погоре (види ставови 120 и 121), Тужената страна, исто така, тврди дека нејзиното противење за приемот на Тужителот во НАТО може да се оправда како пропорционална противмерка како одговор на прекршувања на Времената спогодба од Тужителот. Како што веќе разјасни Судот, единственото прекршување што го докажа Тужената страна е употребата на симболот забранет со членот 7, став 2 од Времената спогодба од страна на Тужителот во 2004 година. Со оглед на тоа дека дојде до тој заклучок и имајќи ја предвид анализата од ставовите 72–83 во врска со причините изнесени од Тужената страна за нејзиното противење на приемот на Тужителот во НАТО, Судот не е убеден дека противењето на Тужената страна на приемот на Тужителот било сторено со цел да се постигне прекин на употребата на симболот забранет со членот 7, став 2 од страна на Тужителот. Како што забележа Судот погоре, употребата на симболот што го поткрепува наодот за прекршување на членот 7, став 2 од страна на Тужителот престанало во 2004 година. Оттука, го одбива тврдењето на Тужената страна дека нејзиното противење би можело да се оправда како противмерка со што се спречува незаконитоста на противењето на Тужената страна на зачленувањето на Тужителот во НАТО. Следствено, нема причина Судот да разгледа било кој од дополнителните аргументи изнесени од Страните во однос на правото за противмерки.

165. Поради горенаведените причини, дополнителните оправдувања поднесени од Тужената страна не се прифаќаат.

*
*   *

166. На крај, Судот нагласува дека Времената спогодба од 1995 година ги обврзува Страните да преговараат во добра верба под покровителство на генералниот секретар на Обединетите нации согласно соодветните резолуции на Советот за безбедност со цел да постигнат договор за разликата опишана во тие резолуции.

*
*   *

V. ЛЕКОВИ

167. Судот потсетува дека, во неговите конечни барања во однос на заснованоста на овој случај, Тужителот бара два лека за кои смета дека сочинуваат соодветен надомест за наводните прекршувања на Времената спогодба од Тужената страна. Прво, Тужителот бара надомест во облик на изјава од Судот дека Тужената страна постапила незаконски и, второ, бара надомест во облик на наредба од Судот Тужената страна во иднина да се воздржи од секаква постапка со која се прекршуваат нејзините обврски од членот 11, став 1 од Времената спогодба.

168. Како што беше објаснето погоре, Судот утврди дека Тужената страна ја прекршила нејзината обврска од членот 11, став 1 од Времената спогодба. Што се однесува до можните лекови за таквото прекршување, Судот утврдува дека изјавата дека Тужената страна ја прекршила нејзината обврска да не се противи на приемот или зачленувањето на Тужителот во НАТО е оправдана. Покрај тоа, Судот смета дека не е неопходно да ѝ нареди на Тужената страна, како што бара Тужителот, да се воздржи од секакво идно однесување со кое се прекршува нејзината обврска од членот 11, став 1 од Времената спогодба. Како што објасни Судот претходно, „[к]ако општо правило, нема причина да се претпостави дека државата чија постапка или однесување Судот ги прогласил за незаконски ќе ја повтори таа постапка или однесување во иднина, бидејќи мора да се претпостави дека постои добра верба кај таа држава“ (*Пловни и сродни права (Костарика против Никарагва), Пресуда, Извештаи на МСП 2009 година*, стр. 267, став 150).

169. Следствено, Судот утврдува дека неговиот наод дека Тужената страна ја прекршила нејзината обврска кон Тужителот од членот 11, став 1 од Времената спогодба претставува достатен лек.

*
*   *

170. Поради овие причини,

СУДОТ,

(1) Со четиринаесет гласа „за“ и два „против“,

Утврдува дека има надлежност да ја разгледува Тужбата поднесена од поранешната југословенска Република Македонија на 17 ноември 2008 година и дека оваа Тужба е допуштена;

ЗА: претседателот Овада; *потпретседателот* Томка; *судиите* Корома, Сима, Абрахам, Кит, Сепулведа-Амор, Бенуна, Скотников, Кансаду Триндаде, Јусуф, Гринвуд, Донахју; ад хок *судијата* Вукас;

ПРОТИВ: судијата Ксуе; ад хок *судијата* Рукунас;

(2) Со петнаесет гласа „за“ и еден „против“,

Утврдува дека Република Грција, со противењето на приемот на поранешната југословенска Република Македонија во НАТО, ја прекршила нејзината обврска од членот 11, став 1 од Времената спогодба од 13 септември 1995 година;

ЗА: претседателот Овада; *потпретседателот* Томка; *судиите* Корома, Сима, Абрахам, Кит, Сепулведа-Амор, Бенуна, Скотников, Кансаду Триндаде, Јусуф, Гринвуд, Ксуе, Донахју; ад хок *судијата* Вукас;

ПРОТИВ: ад хок судијата Рукунас;

(3) Со петнаесет гласа „за“ и еден „против“,

Ги одбива сите други барања на поранешната југословенска Република Македонија.

ЗА: претседателот Овада; *потпретседателот* Томка; *судиите* Корома, Сима, Абрахам, Кит, Сепулведа-Амор, Бенуна, Скотников, Кансаду Триндаде, Јусуф, Гринвуд, Ксуе, Донахју; ад хок *судијата* Рукунас;

ПРОТИВ: ад хок судијата Вукас.

Изготвено на англиски и на француски јазик, при што превладува англискиот текст, во Палатата на правдата, Хаг, на петтиот ден од декември, две илјади и единаесетта година, во три примерока, од кои еден ќе се чува во архивата на Судот, а останатите ќе бидат доставени до Владата на поранешната југословенска Република Македонија и до Владата на Република Грција.

(потпишан) Хисаши ОВАДА,

претседател.

(потпишан) Филип КУВРЕ,

регистрар.

Судијата СИМА приложува издвоено мислење кон Пресудата на Судот; судијата БЕНУНА приложува изјава кон Пресудата на Судот; судијата КСУЕ приложува спротивно мислење кон пресудата на Судот; ад хок судијата РУКУНАС приложува спротивно мислење кон Пресудата на Судот; ад хок судијата ВУКАС приложува изјава кон Пресудата на Судот.

(парафиран) Х. О.

(парафиран) Ф. К.
